ИШЧИ СИНФИ — ИЖОДКОР, ТАШАББУСКОР СИНФ!

Илғор тўқимачилар Лидия КАЗАНЦЕВА, Евгения ГУБИНА, Ойша АБДУРАҲМОНОВА, Белла СТАДНИЧЕНКО, Абдураим ТЎХТАСИНОВ ва Абдубаннон УМАРОВларнинг беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини кенг авж олдириш юзасидан ватанпарварлик ташаббуслари республикамиз меҳнат аҳлини янгидан-янги зафарларга илҳомлантирмоқда.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 9 февраль 1973 йил, жума ◆ № 34 (15.508). ◆ Баҳоси 2 тийин.

МУСОБАҚАНИНГ БУЮК КУЧИ

«Правда» газетаси 9 декабрда **«Тошкентлик тўқувчи Лидия Казанцева ташаббусининг издошлари юз минг кишига етди»** деб ёзди. Бу бежиз эмас. Давримиз ишчиларининг яхши бир ҳислати бор. Қаерда бир янгилик туғилса, унга ҳамма қизиқиб қарайди. Қаерда бир ташаббус қанот ёзса, у ҳамманинг диққатини тортади. Бу ташаббус кўпчилик учун фойдали бўлса, халқ манфаатини кўзласа, унинг издошлари тез орада кўпайиб кетади. Минглаб кишилар шу ташаббусга қўшиладилар. Меҳнат мусобақаси авж олиб кетади.

Тошкентлик тўқимачилар Лидия Казанцева ва Евгения Губиналарнинг ташаббуси ҳам шундай бўлди. **Улар тўқимачиларимизнинг меҳнат унумдорлигини ошириш учун жуда катта имкониятлари бор эканлигини кўрсатиб бердилар. Улар ўзлари бошқараётган станоклар сонини бир ярим-икки баравар кўпайтириш билан ишчилар сонини кўпайтирмасдан туриб маҳсулот ишлаб чиқаришни ошириш мумкинлигини ўз тажрибаларида исботладилар. Бошқаларни шундай ишлашга даъват этдилар. Шу йўл билан беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажаришга чақирдилар.**

Уларнинг ташаббусига аввалига Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари, кейин эса бошқа корхоналарнинг ишчилари эргашдилар. Фарғона, Марғилон, Қўқон ва Андижондаги енгил саноат корхоналарининг ишчилари унга қизғин қўшилиб, зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар. Бу ташаббусни алоҳида корхоналарнинг коллективларигина эмас, бутун-бутун саноат тармоқларининг ишчилари ҳам қизғин қувватлаб чиқдилар. Тўқимачилик саноати тармоғида юзага келган ташаббус енгил саноатнинг бошқа тармоқларида, пахта тозалаш саноатида, озиқ-овқат ва гўшт-сут саноатларида ҳамда оғир саноатда кенг қўллаб қувватлана бошланди. Ана шу тариқа бир ташаббуснинг юз минг издоши беш йилликни муддатидан олдин бажаришга киришиб кетди.

Ташаббускорлар Лидия Казанцева ва Евгения Губина ўртоқлар ой сайин, йил сайин ўз ишларининг бориши ҳақида республика матбуоти орқали ҳисоб бериб бордилар. Улар бу билан ўз ташаббусларининг ҳаётийлигини, яхши натижалар бераётганлигини бошқаларга намуна қилиб кўрсатдилар. Бунинг натижасида бу ташаббуснинг издошлари тобора кўпайиб бораверди. Ташаббус шунчалик қанот ёзиб кетдики, тўқимачиларнинг бу мусобақасида ташаббускорлардан уларнинг издошлари ўзиб кета бошладилар. Мана эндиликда мусобақанинг қудратли кучи туфайли вужудга келган янги-янги рекордларнинг гувоҳи бўлиб турибмиз. Марғилонлик шойи тўқувчилар икки йилга қолмай беш йиллик топшириқларини бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Тўқувчи Ойша Абдураҳмонова 1972 йилнинг ноябрида, Белла Стадниченко декабрида, Абдураим Тўхтасинов билан Абдубаннон Умаров шу йилнинг январь ойида шахсий беш йиллик планларини ошириб бажардилар. Ҳозир қанчадан-қанча тўқимачилар 1974-1975 йиллар ҳисобига газлама тўқимоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети тошкентлик илғор тўқувчиларнинг бу ташаббусига алоҳида эътибор бермоқда. Ташаббускорлар шу вақтгача Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросида бир неча бор ҳисоб бердилар. Ўзлари эришган ютуқлар ҳақида, бундан кейинги ишлари, меҳнат унумдорлигини оширишдаги тажрибаларини гапириб бердилар. Шу йўл билан ташаббускорлар эришган ютуқлар оммалаштириб борилди. Куни кеча эса Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Тошкент тўқимачилик, Марғилон ипак комбинатлари ва «Атлас» фирмаси ишлаб чиқариш илғорларининг республика меҳнаткашларига мактубини маъқулади ва область, шаҳар, район партия комитетлари, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР министрликлари ва идоралари зиммасига республика илғор тўқувчиларининг қимматли ташаббусини янада кенг ёйиш мажбуриятини юклади.

Республикамиз илғор тўқувчиларининг беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини тобора авж олдириш ҳақидаги мактуби республикамиз саноати ишчилари томонидан қизғин кутиб олинмоқда. Чунки бу мактубда ишчиларимизнинг фикр-ўйлари, орзу-истаклари, интилишлари ўз ифодасини топган. Тўқимачилар бошқа касбдаги минглаб ишчиларнинг кўнглидаги гапларни айтганлар. **Улар «кўпроқ, яхшироқ, арзонроқ маҳсулот бериш замон тақозосидир, ҳаёти талабидир», деб ёзадилар. Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига мурожаат қилиб, ҳар бир киши ўз ўрнида меҳнатга ғоятда виждонан қараб, пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш, маҳсулот сифатини ошириш, таннархини арзонлаштириш юзасидан ўз зиммасига конкрет вазифалар олишга, беш йилликнинг муваффақияти ҳар биримизга боғлиқлигини унутмасликка чақирадилар.**

Енгил саноатимизда туғилган ташаббус, улар белгилаётган режалар, мусобақанинг бу формаси ўзининг конкретлиги, иқтисодий жиҳатдан асосланганлиги билан қимматлидир. У ишлаб чиқариш самарадорлигини кўтаришга қаратилган мусобақадир. Бу мусобақа халқимизнинг фаровонлиги учун хизмат қилади. У халқимиз учун кўплаб газламалар тўқиш, шу газламанинг сифатини кўтаришга хизмат қилади. Ана шунинг учун ҳам республикамиз саноатининг бошқа тармоқларидаги коллективлар ҳам бу мусобақага қизғин қўшилишлари керак. Ўз корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, унинг сифатини яхшилашга эришишлари керак. Шу йўл билан беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга эришиш лозим. Ташаббускор тўқимачиларимизнинг тажрибаси бутун саноатимиз ишчиларининг мулкига айланиб қолишига шубҳа йўқ.

*

Ғамара Малева Тошкент трикотаж фирмасида кўп йиллардан бери ишлаб келади. У бу ерда ўзининг ҳалол ва самарали меҳнати билан «фирманинг ҳурматли ишчиси» деган шарафли номга муяссар бўлганлардан бири. Коммунистик меҳнат зарбдори, ҳал қилувчи йил социалистик мусобақасининг пешқадами Т. Малева ишлаб чиқаришда илғор бўлиш билан бирга кўплаб ёшларга устозлик ҳам қилмоқда, шогирдлар тайёрламоқда. Суратда: Т. Малева бир группа ёшларга калавалашнинг сир-асрорини ўргатяпти.

Р. Жуманиёзов фотоси.

ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ ХОДИМЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Аэрофлот учувчилари, штурманлари, инженерлари, техниклари, ишчилари, хизматчилари — барча ходимлари коллективини шонли сана — граждан авиациясининг 50 йиллиги билан самимий табриклайдилар.

В. И. Лениннинг ташаббуси билан вужудга келтирилган граждан авиацияси Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг кундалик ғамхўрликлари, халқимизнинг қаҳрамонона меҳнати натижасида мамлакатимиз халқ хўжалигининг биринчи даражали авиация техникаси билан таъминланган ва юксак ривож топган тармоғига айланди. У пассажир ва юк ташиш юзасидан зиммасига юкланган вазифаларни муваффақиятли бажармоқда, қишлоқ хўжалиги ва медицинага катта ёрдам бермоқда. Ўрмон бойликларини қўриқлашда ва геология-разведка ишларида кенг кўламда ишлатилмоқда. Авиаторларнинг фидокорона меҳнати Улуғ Ватан уруши йилларида уларнинг мардлиги ва қаҳрамонлиги Аэрофлот шонли тарихида ёрқин саҳифадир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети граждан авиацияси ходимларининг коллективи мамлакатимиз халқ хўжалигида авиациядан кенг кўламда фойдаланиш, ҳаво транспорти иши самарадорлигини ошириш, янги авиация техникасини ўзлаштириш, учиш хавфсизлигини таъминлаш, пассажирларга хизмат кўрсатиш маданиятини яхшилаш учун бундан буён ҳам янада сабот-матонат билан кураш олиб борадилар ва шу билан КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга оширишга, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

Азиз авиатор ўртоқлар, социалистик Ватанимиз фаровонлиги йўлидаги мураккаб меҳнатингизда сизларга сидқидилдан янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ТАНИШИНГ: ТАШАББУСКОР ТЎҚИМАЧИЛАР

Лидия Павловна КАЗАНЦЕВА —

Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси. 1925 йилда туғилган. Тўқимачилар оиласида камолга етди. Бувиси Устинья Кузьминична Суворова машҳур «Трёхгорка» корхонасида кўп йиллар мобайнида илғор ишчи бўлган. Лидия Павловнанинг онаси — Клавдия Яковлевна Котова Москвадаги тўқимачилик фабрикасида донгдор ва ташаббускор ишчи сифатида ном чиқарган.

1935 йилда Тошкент тўқимачилик комбинати маҳсулот ишлаб чиқара бошлагач, янги ускуналарни ўзлаштиришда ўзбек тўқимачиларига ёрдам бериш учун Лидия Павловналар оиласи республикамиз пойтахтига бошқа ҳамкасблари билан бирга келдилар. Кўплаб ўзбек тўқимачиларига устоз бўлган бу тўқувчилар оиласи ўз тақдирини Тошкент билан боғлайди. Улуғ Ватан уруши давом этаётган кунларда Клавдия Яковлевна қизи Лидияга:

— Уруш боряпти, қизим. Ёнимга кир, қанот бўл менга,— дейди.

Лидия онасининг ёнига кириб, тўқимачилик сирларини ўргана бошлади. Шундан буён неча ўн йиллар ўтди. Мана энди Лидия Павловна Казанцева республикамиздаги кўплаб тўқимачиларни ўз изидан эргаштириб бораётган ташаббускор бўлиб қолди. Бир вақтнинг ўзида 48 дастгоҳни бошқармоқда. Беш йиллик планни икки ярим йилда бажариш юзасидан шахсий мажбурият олиб меҳнат қилмоқда. Ўтган икки йилда пландан ташқари 668 минг метр ип газлама тўқиб чиқарди. Ўзбекистон касаба союзлари Совети президиумининг аъзоси, Тошкент шаҳар Советининг депутати.

Евгения Александровна ГУБИНА —

Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси. 1939 йилда туғилган. Шу корхонада 1955 йилдан буён меҳнат қилиб келмоқда. 1971 йил март ойидан буён техникавий жиҳатдан асосланган норма бўйича бир вақтнинг ўзида 42 дастгоҳни бошқармоқда. Тўққизинчи беш йиллик топшириқларини уч ярим йилда адо этиш юзасидан шахсий мажбурият қабул қилган. Беш йилликнинг ўтган икки йилида пландан ташқари 286 минг метр газлама тўқиди.

Ўрта маълумотли. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси.

Эндиликда унинг издошлари республикамиз енгил саноат корхоналарида кўпайиб бормоқда. Айниқса озиқ-овқат ва пахта тозалаш саноатида Евгения Александровна Губина изидан бораётганлар кўп.

Ойша АБДУРАҲМОНОВА —

Марғилон ипак комбинатининг тўқувчиси. 1932 йилда туғилган. 4 фарзанднинг онаси. Тўнғич ўғли ўзи билан бирга тўқимачи бўлиб ишлаяпти. Кўнгли очиқ, камтар, меҳнаткаш бу аёл кўпгина ёшларни комбинатга олиб келган. Қанчадан-қанча қизлар Ойшахонни ўзларининг энг қадрдон кишиси — устоз деб биладилар.

1947 йилдан буён ипакчилар даврасида. 1969 йилдан бошлаб нормадаги уч ўрнига олти дастгоҳда хизмат қилмоқда. У нозик ва чидамли бўлган махсус ипак газлама тўқиб чиқаради. Бу ишнинг ўзига хос сир-асрорларини пухта ўзлаштириб олган.

Дастлаб ишга келганида қобилиятли шогирд деб мақталди. Илғорлар тажрибасини тинмай ўрганди. Янги тажрибаларни ўз ишида қўллашдан эринмади. Иш зонаси кенгайтирилган участкаларда меҳнат қилишнинг ҳаддини олди. Беш йилликнинг ўтган икки йили ичида планга қўшимча равишда 37 минг метр махсус сортли ипак газлама тўқиб берди. Шахсий беш йиллик планини СССРнинг 50 йиллиги арафасида муваффақият билан адо этди.

У КПСС аъзолигига кандидат. Комбинат касаба союз комитетининг аъзоси.

Белла Мефодиевна СТАДНИЧЕНКО —

Марғилон ипак комбинатининг тўқувчиси. Ойша Абдураҳмsecurityнинг сменадоши. Улар ўзаро социалистик мусобақа шартларига имзо чекишган. Икки дугонанинг ўзаро мусобақаси яхши натижалар бермоқда. Уларнинг ишлаб чиқариш кўрсаткичлари деярли бир хил.

Белла Мефодиевна ипак комбинатида 1950 йилдан буён меҳнат қилиб келяпти. 1929 йилда туғилган. 1970 йилдан нормадагига қараганда икки ҳисса кўп — олти дастгоҳда хизмат қилмоқда. Беш йиллик юзасидан шахсий планини 4 йилу 4 ойда бажариш мажбуриятини олган эди. Имконият ва резервлардан самарали фойдаланиш натижасида шахсий беш йиллик топшириғини икки йилга қолмай адо этиб қўйди. Тўққизинчи беш йиллик бошланганидан буён планга қўшимча 32 минг метр ипак газлама тўқиди.

Саккизинчи синфни тамомлаган. Яқинда КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинди. Комбинат касаба союз комитетининг ишларида фаол қатнашмоқда.

Абдураим ТЎХТАСИНОВ —

Марғилон ипак комбинатининг тўқувчиси. 1943 йилда туғилган. Комбинатда 1961 йилдан буён меҳнат қиляпти. Лидия Казанцеванинг республикамиздаги юз минг издошидан бири. Ўн йил олдин ўрта мактабни тамомлаб, комбинатга келганида унга моталчи бўлиб ишлашни маслаҳат беришди. Лекин Абдураим «фақат тўқувчи бўламан» деб туриб олди.

Шунда тўқув ишлаб чиқаришининг бошлиғи, ҳозир эса комбинат директори бўлиб ишлаётган Холмат Маҳмудов Абдураимга мана бу гапларни айтганди:

— Ҳозирдан касб танлаяпсан. Келишда фалон ишда ишлайман, бўлмаса йўқ деб айтган ёшлар уч-тўрт ойдаёқ ҳисоб-китоб қилишганини кўп кўрганмиз. Улар; тўқувчилик эркакларнинг иши эмас, деб бурунларини жийиришган.

Абдураим Холмат Маҳмудовнинг гапини таг-туги билан тушуниб олди ва ваъда берди:

— Ишга олинг, жон ака. Уч йил отпускасиз ишлаб бераман.

Абдураим йигитлик сўзида турди. Кунлар, ойлар, йиллар ўтди. Яхши ишлагани ва тажрибасини муттасил ошириб бораётгани учун номи ёзилган олтин соат билан тақдирланди.

1961 йилдан буён у дастгоҳлари сонини ошира бориб 16 тага етказди. 1971 йилдан бери тўққиз ўрнига йигирма дастгоҳни бошқармоқда. Беш йиллик мажбуриятини уч йилу тўрт ойда адо этишга аҳд қилган. Амалда эса беш йиллик маррасини у шу йил 14 январда эгаллади. Ўтган икки йил ичида планга қўшимча 193 минг метр ипак газлама тўқиди. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда тўқимачилик техникумини тамомлади. Ҳозир институтга киришга тайёрланмоқда.

Абдубаннон УМАРОВ —

Марғилондаги «Атлас» фирмасининг тўқувчиси. 1941 йилда туғилган. 1964 йилдан буён атласчилар коллективида ишлаб тажрибасига тажриба, обрўсига обрў қўшиб келмоқда. Бундан беш йил олдин икки ўрнига тўрт дастгоҳда ишлашга кўчди.

Корхонанинг ташаббускор тўқувчиси бўлиб қолган ана шу йигит шахсий беш йиллик нормасини уч йилда адо этиш мажбуриятини олганди. Ускуналар қувватидан самарали фойдалана билган серғайрат йигит сўзининг устидан чиқди. Мажбуриятини муддатидан илгари — шу йил 10 январдаёқ бажариб қўйди. Беш йилликнинг икки йилида планга қўшимча 19 минг метр атлас тўқиб чиқарди.

Абдубаннон Умаров бошқа тўқимачи ҳамкасблари сингари аҳолига кўплаб сифатли газламалар етказиб бериш юзасидан КПСС XXIV съезди қарорларида белгиланган вазифаларни адо этишга муносиб ҳисса қўшяпти.

А. Н. Косигин Покистон президентининг махсус вакили билан суҳбатлашди

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 7 февраль куни Кремлда Покистон президентининг махсус вакили — министр А. Ҳ. Пирзодани қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет — Покистон масалалари, Жанубий Осиёдаги вазиятни янада нормаллаштиришнинг мумкин бўлган йўллари хусусида, ҳар икки томонни қизиқтирувчи бошқа масалалар тўғрисида фикрлашиб олинди.

Суҳбатда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Покистоннинг СССРдаги элчиси. С. Х. Деҳлавий қатнашдилар.

(ТАСС).

МАРдан КЕЛГАН МЕҲМОН МОСКВАДА

7 февраль куни СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Миср Араб Республикаси президентининг миллий хавфсизлик масалалари бўйича маслаҳатчиси Ҳафиз Исмоил билан учрашди.

Учрашув чоғида Яқин Шарқдаги аҳвол билан боғлиқ бўлган кўпгина масалалар хусусида дўстона вазиятда фикрлашиб олинди.

Шу куни А. А. Громико Ҳафиз Исмоил шарафига нонушта зиёфат берди.

Зиёфатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, СССР Қуролли Кучлари Бош штабининг бошлиғи армия генерали В. Г. Куликов, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Миср томонидан Миср Араб Социалистик Иттифоқи Марказий Комитетининг аъзоси Х. Ганем, МАРнинг Совет Иттифоқидаги элчиси Яҳё Абдил Қодир ва бошқалар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат чоғида А. А. Громико билан Ҳафиз Исмоил дўстона қадаҳ ўтардилар. (ТАСС).

МУДОФАА МИНИСТРЛАРИ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

1973 йил 6-8 февраль кунлари Польша Халқ Республикасининг пойтахти Варшава шаҳрида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар мудофаа министрлари комитетининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Комитет ишида Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг мудофаа министрлари, Бирлашган қуролли кучларнинг Бош қўмондони ва Бирлашган қуролли кучлар штабининг бошлиғи қатнашдилар.

Мудофаа министрлари комитетининг мажлиси дўстона вазиятда, мажлис барча қатнашчиларининг ҳамжиҳатлиги руҳида ўтди. Муҳокама қилинган масалалар юзасидан келишилган қарорлар қабул қилинди.

Мажлисда Польша Халқ Республикасининг миллий мудофаа министри броня генерали В. Ярузельский раислик қилди.

ПАРТИЯВИЙ МАСЪУЛИЯТ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Райкомнинг бюро мажлиси давом этарди. Ҳамманинг нигоҳи бошини эгиб ўтирган, юз-кўзидан тер томаётган Юсуфжон Серикбоевга қаратилган эди. Райком бюроси аъзоларидан бирининг саволи оғир сукунат чўккан хонада қаттиқроқ эшитилди:

— Юсуфжон Серикбоев сохта ҳужжатлар тайёрлаб, ўзи бошчилик қилаётган бригадада қилинган ишларни ошириб кўрсатди. Коммунист деган шарафли номга доғ туширди. Унинг бу қилмишига партия сафига кириши учун рекомендация берган коммунистлар нима дейишаркин?

Райком бюроси мажлисига бундан бир неча йил аввал Ю. Серикбоевга ишонч билдириб рекомендация берган коммунистлардан Турсунбой Бозорбоев, Кўклам Оллоберганов ва Ҳайитбой Қурбонбоевлар ҳам таклиф қилинган эди. Улар ўринларидан туришди. Аммо нима ҳам дейиша оларди? Фақат «биз Юсуфжон Серикбоевни яхши ишлайди, деб ўйладик, шунинг учун унга ишондик», дейишди, холос.

Ҳа, Ю. Серикбоев даставвал ташкилотчи ва тажрибали бригада бошлиғи сифатида «Манғит» совхозида танилди. У бошчилик қилаётган бригада йиллик пахта тайёрлаш планларини ошириб бажарар эди. Уч коммунист бригадирнинг рекомендация беришларини сўраб қилган илтимосига бажонидил рози бўлишди. Совхоз партия ташкилоти йиғилиши ҳам Ю. Серикбоевни даставвал партия аъзолигига кандидатликка ва сўнгра КПСС аъзолигига қабул этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Аммо рекомендация берган коммунистлар ҳам, хўжалик партия ташкилоти ҳам жиддий янглишган эди. Ю. Серикбоевнинг жамоатчилик ўртасида, оиласида, юриш-туришидаги ҳулқ-атвори ҳисобга олинмаган эди. Бу шошма-шошарлик билан қабул қилинган қарор орадан кўп ўтмай кўпгина кишиларнинг қизаришига сабаб бўлди. Ю. Серикбоев коммунистлар ишончини оқламади. Аввалгидек оиласида ўзини нотўғри тутди, ичкиликбозликка берилди, жамоат ишига масъулият сезмай қўйди. Оқибат натижада қилинган ишларни ошириб кўрсатиб сохта ҳужжат тайёрлайдиган бўлди. Бошланғич партия ташкилоти унинг бу қилмишларини коммунистлар йиғилишида муҳокама қилиб, Ю. Серикбоевни партия сафидан чиқариш ҳақида қарор қабул қилди. Район партия комитети бюроси бошланғич ташкилотнинг қарорини тасдиқлади. Юсуфжон Серикбоев КПСС аъзолигидан ўчирилди. Бугина эмас, унга рекомендация беришда масъулият сезмаган, бу ишга енгилтаклик билан қараган Т. Бозорбоев, К. Оллоберганов ва Х. Қурбонбоев ўртоқларга ҳам жиддий партия жазоси берилди...

Биз бундан тегишли хулоса чиқариб олдик. Район партия ташкилоти КПСС сафига янги аъзолар қабул қилишга янада жиддийроқ ёндошадиган бўлди. Бу муҳим масала райком бюросининг навбатдаги мажлиси муҳокамасига киритилди. Мажлисга бюро аъзоларигина эмас, ўз сафида 2200 коммунистни бирлаштирган 88 та бошланғич партия ташкилоти секретарларининг кўпчилиги ҳам таклиф қилинди. Партияга янги аъзолар қабул қилиш масъулияти ҳақидаги райком бюроси қарори ҳамма бошланғич ташкилотларда кенг муҳокама қилинди.

«...Партия ўз сафининг сифат составини яхшилаш ҳақида бундан буён ҳам астойдил ғамхўрлик қилиши кераклигини яна бир марта таъкидлаб ўтиш зарур... Бизнинг вазифамиз партия сафининг ўсишини тартибга солиб турадиган тарзда таъсир кўрсатишдан, партия сафини ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва интеллигенциянинг энг муносиб вакилларини якка-якка ҳолда танлаш асосида тўлдириб боришдан, КПСС составн партия олдида турган вазифаларни энг яхши тарзда ҳал этиш имконини берадиган бўлишига эришишдан иборат», деб таъкидлаган эди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига ҳисобот докладида.

Амударё район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари КПСС XXIV съездининг партия сафига қабул қилишни янада яхшилаш тўғрисидаги кўрсатмаларига мунтазам риоя қилиб келаётирлар. Бу соҳада бошланғич партия ташкилотларнинг масъулияти анча ошди. Энг муносиб ишчилар, колхозчилар ва зиёлилар КПСС сафига қабул қилинмоқда.

Райкомнинг штатсиз партия комиссияси партия сафига янги аъзолар қабул қилишда бошланғич ташкилотларга яқиндан ёрдам бермоқда. Бу комиссияда 11 киши бор. Уларнинг ҳаммаси ҳам партия ишида, ишлаб чиқаришда бой тажриба орттирган коммунистлардир. Ломоносов номли мактаб директори Жумамурод Шаршамов, санитария-эпидемиология станциясининг лаборанти Антонина Кривчунова, кекса коммунистлардан Камол Ниёзов, Отажон Юсуповлар ана шулар жумласидандир. Улар партия сафига кириш учун тайёрланган ҳужжатларни синчиклаб кўздан кечирадилар, ариза берган кишилар билангина эмас, уларга рекомендация берган коммунистлар билан ҳам суҳбатлашадилар. Комиссия аъзолари тавсиясидан кейингина партияга қабул қилиш ҳақидаги масала райком бюроси мажлисига киритилади.

Штатсиз партия комиссияси аъзолари партия аъзолигига кандидатликка ёки КПСС сафига қабул қилинган ёш коммунистларга берилган партия топшириқларининг қандай бажарилаётганлигини кузатиб борадилар. Уларнинг тавсияси билан бошланғич ташкилотларда ёш коммунистларнинг ҳисоботлари тез-тез тинглаб турилади. Коммунистларнинг йиғилишларида Крупская номли мактаб ўқитувчиси Қурбонбека Камолова, Ленин номли колхоз аъзоси Саъдулла Ражабов, Крупская номли колхоз зоотехниги Шомурод Бекмуродов, «Ленинизм» колхозининг табелчиси Раҳимбой Қўчқоровларнинг партия топшириқларини виждонан бажараётганлиги, ўтган йили ўзларини КПСС аъзолигига ва партия аъзолигига кандидатликка қабул қилган коммунистларнинг ишончини тўла оқлаётганликлари зўр қониқиш билан қайд этилди.

Ўтган йили партия аъзолигига қабул қилинган 82 кишининг ҳаммаси ҳам ҳозир ишлаб чиқаришда жонкуярлик билан меҳнат қилмоқдалар. Шулардан 35 киши пахтакор, чорвадор, боғбон, 25 киши ишчи, 22 киши хизматчи ва зиёлилардан эди. Коммунистлар қаерда ва қандай участкада ишлаётганидан қатъи назар ўз ҳамкасбларига ибрат кўрсатаётирлар.

Бошланғич партия ташкилотларида КПСС сафига кўпроқ комсомол орқали янги аъзолар қабул қилишга эътибор кучайтирилмоқда. Ўтган йили партия сафига кирган жами ёш коммунистларнинг 65 процентини комсомол орқали қабул қилинган ёшлар ташкил этди. Бошланғич ташкилотларда партия аъзолигига кандидатлар ва ёш коммунистлар билан мунтазам тарбиявий иш олиб борилмоқда. Айниқса «Партия XXII съезди», Ленин номли, Крупская номли колхозлар, Максим Горький номли совхоз партия ташкилотининг бу соҳадаги иши ибратлидир. 82 коммунистни ўз сафида бирлаштирган Энгельс номли колхоз бошланғич партия ташкилоти ҳар бир коммунистга маълумоти ва хизмат вазифасига қараб доимий топшириқлар бермоқда. Ёш коммунистлар бригадаларга сиёсий ахборотчи, сиёсий ташкилотчи, агитатор қилиб бириктилган. Район партия комитети бу хўжалик партия ташкилотининг ёш коммунистлар билан ишлаш тажрибасини маъқуллади.

Партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик кўрилаётган шу кунларда партияга қабул қилиш масъулияти ҳақидаги масала райком бюроси кун тартибига яна бир марта киритилмоқда. Эндиликда КПСС сафига қабул қилинаётган кишиларнинг ишлаб чиқаришдаги ва жамоат ишларидаги фаолиятигина эмас, кишилар орасида, оиласида ўзини қандай тутаётгани, ҳулқ-атвори ҳам асосий диққат-эътиборда бўлади. Шунингдек, уларга рекомендация бераётган коммунистларнинг ҳам масъулияти оширилди.

Партия сафининг поклиги ҳақида ғамхўрлик қилиш — барча партия ташкилотларининг, ҳар бир коммунистнинг муқаддас бурчи бўлиб қолмоқда.

И. ДУСИМБЕТОВ,
Амударё район партия комитетининг иккинчи секретари.

ЯНГИ МАРРАЛАР

Республика нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ходимлари активининг 8 февралда Тошкентда бўлиб ўтган йиғилиши 1972 йил иш якунларига ва КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича давлат комитети раиси З. И. Есенбоев доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари 1973 йилга оширилган мажбуриятлар олишди, Қозоғистоннинг нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ходимларини мусобақага чақиришди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева қатнашди. (ЎзТАГ).

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

„ПАРТИЯ БИЛЕТИ — МУҚАДДАС ҲУЖЖАТ“

«НАМАНГАН ҲАҚИҚАТИ» газетасининг ўтган кунги сони ана шундай умумий сарлавҳа остида чиқди. Область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. Куксенконинг «Муҳим тарбиявий тадбир» сарлавҳали мақоласида область партия ташкилотларининг партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик жараёнида олиб бораётган ташкилий-партиявий ва оммавий-сиёсий ишлари атрофлича таҳлил этилган.

Газетанинг ички саҳифаларида эса Тўрақўрғон район партия комитетининг биринчи секретари М. Бобохонов, Янгиқўрғон районидаги А. Навоий номли колхоз 13-бригада партия ташкилотининг секретари Х. Юсупов ўртоқлар ўз мақолаларида район ва бригада коммунистлари партия ҳужжатларини алмаштиришга қандай тайёргарлик билан келаётганликлари ҳақида ҳикоя қилишади.

Коммунистларнинг уч авлоди вакиллари — 1920 йилдан КПСС аъзоси, республика аҳамиятига молик пенсионер Собир Холиқов, «Умрим машъали», Совет Иттифоқи Қаҳрамони Солижон Адашев «Қон билан ювилган», Наманган бадиий буюмлар фабрикасининг ишчиси, ёш коммунист Нурхон Ҳамроқулова «Оталар изидан» сарлавҳали мақолаларида илгари сурилган масалалар ибратлидир.

ЯШИРИНГАН БОЙЛИКЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИ, «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА «ПРАВДА ВОСТОКА» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

ҚАШҚАДАРЁ

Республикамиз экономикасида Қашқадарё областининг салмоқли ўрни бор. Область меҳнаткашлари она-Ватанга минг-минг тонналаб «оқ олтин», кумуш тола, қоракўл тери билан бир қаторда миллион-миллион кубометр ҳажмда газ, ер ости бойликлари ва саноат маҳсулотлари тортиқ қилмоқда. Партия ва ҳукуматимиз Қарши чўлларини жадаллик билан ўзлаштириш, областда қурилиш ва саноат тармоқларининг ишлаб чиқариш қувватини янада ошириш борасида катта ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Лекин областда моддий ресурслар ва янги ускуналардан фойдаланишнинг аҳволи қандай?

Қўшма рейд аъзолари текширган 62 саноат объекти ва қурилиш ташкилотларининг кўпларида халқ мулки етарлича қадр топмаётганлиги маълум бўлди. «Каршистрой» бошқармаси «Узсельхозтехника» область бирлашмаси, Қарши ёғ экстракция заводи, Китоб вино заводида фойдаланилмаётган ускуналар рўйхатини олишда СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармаси белгилаган инструкциядан атайин чекиниш ҳоллари содир бўлган.

«Каршиирмонтаж» трестига қарашли УСМР бошқармасида (бошқарма бошлиғи вазифасини бажарувчи Ф. Забиров, бош бухгалтер Т. Шеина) 225 тонна пўлат қувурлар, 51,8 тонна чўян қувурлар, 0,4 тонна металл буюмлар, 5,2 тонна металлсиз буюмлар, 17 кубометр ёғоч, 4,1 тонна бўёқ материаллари, жами 56 минг сўмлик моддий ресурслар расмий рўйхатдан тушириб қолдирилган. Область «Стройрембит» бошқармаси (бошлиғи Ш. Имомов, бош бухгалтер Р. Раҳимов) турли омборлардаги моддий ресурсларни ҳисоб-китоб қилишга енг шимаришган-лар-у, лекин негадир 740 кубометр яроқли ёғоч, 159 кубометр ёғоч материаллар, 20 минг квадрат метр ойна, 12 тонна бўёқ, 309 квадрат метр линолиум, жами 80 минг сўмлик давлат мулкини «кўрмай» қолишган.

«Узглавводстрой» ва «Узглавснабпрос» область базалари (раҳбарлари В. Павленко, А. Файзиев), область маҳаллий саноат бошқармаси (бошлиғи У. Сувонов). «Каршинефтеразведка» тресги (бошқарувчи ўринбосари К. Ҳаққулов), Чироқчи районидаги Охунбобоев номли ва «Восход» совхозлари (директорлари Х. Норқобилов, Ю. Ургенчов) ва бошқа бир қатор йўл қурилиши бошқармаларида кўзбўямачилик фактларига йўл қўйилган.

САМАРҚАНД

Самарқанд областида ҳам моддий бойликлар ва қимматли ускуналардан фойдаланишда бир қанча камчиликларга дуч келинди. Бу ерда айниқса республика Энергетика ва электрлаштириш министрлигига қарашли 2-«Узсельэлектрострой» трестининг (бошқарувчи Х. Аминов) ташкилотларида давлат мулкини сақлаш ва улардан фойдаланиш ачинарли аҳволда. Шу трестга қарашли 2-механизациялашган кўчма колонна ишида айниқса катта етишмовчиликлар бор. Колонна бошлиғи И. Лаушкин ўз вазифасига ўта масъулиятсизлик билан қарамоқда. У колоннага текшириш комиссияси келиши олдида дабдабали буйруқларни чиқариб қўйишга улгурган-у, лекин унинг ижросини текширишга вақт топмаган.

1972 йил 26 декабрдаги буйруққа биноан колонна қурилишларидаги ҳамма материал ва ускуналар рўйхати шу йил 4 январда қатъий тугалланиши керак эди. Лекин гап бошқаю, иш бошқа экан-да. Юқори органларга берилган маълумот бошқаю, ҳақиқат бошқача бўлиб чиқди. Амалда бажарилмаган ишлар рўйхатларда «бажарилди», битмаган ишлар «битди» деб кўрсатилган. Эски йилдан қолган бир неча минг сўмлик материал ва ускуналар атайлаб яшириб қолдирилган. Натижада колонна бошлиғи ўртоқ И. Лаушкин қўшма рейд текширувидан сўнг, янги буйруқ чиқаришга мажбур бўлди. Бу буйруққа биноан, сохта рўйхатларнинг ташаббускорларидан бири — А. Закачиев ишдан олинди, Мамиров, Р. Ибрагимов, А. Кураев, А. Яҳёевларга виговор эълон қилинди.

Лекин шундай ҳақли савол туғилади: бундай сохта рўйхатлар кимга керак? 2-механизациялашган кўчма колонна раҳбарларининг сохта рўйхатлар тузиш ва кўзбўямачилик қилишга нима мажбур қилди экан? Бундай кўзбўямачиликларни буйруқлар, сўнгги пушаймонлар билан ювиб ва текислаб бўлмайди, албатта. Давлат мулки — халқ мулки. У ҳамма жойда ўз қадрини топиши керак. Уни яширишга уринганлар беҳуда овора бўладилар.

М. ЗОКИРОВ,
Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг инспектори,
Ш. БОЗОРОВ,
Қашқадарё область халқ контроли комитетининг инспектори,
А. ДАУТОВ,
Самарқанд область халқ контроли комитетининг инспектори,
П. ГАДОЕВ,
Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

ПАХТАОБОД районидаги «Москва» колхозининг механизаторлари қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилишга пухта киришганлар. Тайёр техникалар сафига 40 дан ортиқ трактор, 20 культиватор қўйилди. Суратда: (чапдан ўнгга) техника назоратчиси Маматкарим Салаев, колхоз партия ташкилотининг секретари Усмон Умрзоқов ва слесарь Қўчқор Миралимов ўртоқлар ремонтчилар орасида.

Г. Кечкин фотоси.

ТИНЧЛИК ФОНДИГА

Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театрининг навбатдаги спектаклини эълон қилган афишаларда «тинчлик фондига» деб ёзиб қўйилган эди. Театр коллективи «Самандар» спектаклидан тўпланган бутун маблағни ана шу фондга топширди. Бу фонддан тинчлик учун курашувчиларга, империалистик агрессиядан зарар кўрган халқларга ёрдам бериш учун фойдаланилади.

Театр саҳнаси очилишидан олдин пьеса муаллифи, совет тинчлик фондига кўмаклашувчи республика комиссияси раисининг ўринбосари Асқад Мухтор нутқ сўзлади.

Театр фойесида виставка ташкил қилинган эди. Тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитети уюштирган бу виставка ер юзидаги халқларнинг озодлик ва бахт-саодат учун олиб бораётган курашида республика меҳнаткашларининг иштироки тўғрисида ҳикоя қилади. (ЎзТАГ).

САМАРҚАНД холодильник заводи қурилишида кўпгина зарур янги асбоб-ускуналар қор остида ётибди. Қурилиш раҳбарлари бу ерда минг-минг сўмлик халқ мулкининг занглаб ётганига парво қилмаётирлар. Суратларда: қурилиш майдонидаги бугунги манзаралар.

У. Абдуллаев фотолари.

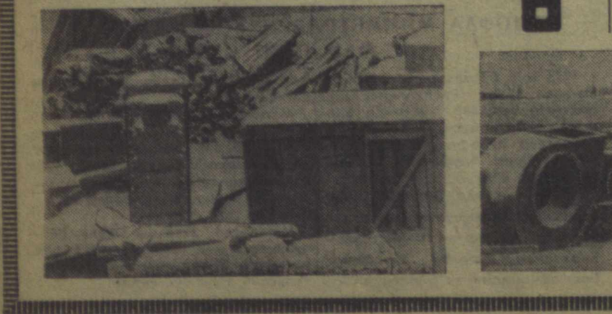

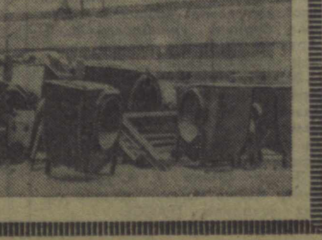

АХЛОҚ МАВЗУИДА

ФАРЗАНДЛАРИНГНИ УНУТДИНГМИ?

Янгиқўрғон районидаги Исковот қишлоғига бир гап оралаб қолди. Бу гап аслида янгилик ҳам эмас. Лекин Жавлонбек билан боғлиқ бўлган бу воқеа ҳамқишлоқларини таажжублантирмоқда.

— Шундай маданиятли, ҳар сўзидан бол томадиган йигит-а! — дейди кимдир ишонқирамай.

— Гулдай хотини, қўзичоқдек болаларининг баҳридан ўтишга қандай кўнгли бўлдийкин? — дейди иккинчиси.

— Марҳаматхонга етишгунча Жавлонбекнинг ота-онаси қизнинг уйига бўзчининг мокисидай қатнашганлигини наҳотки дарров эсдан чиқаришган бўлса?

— Энди Мунисхон аянинг янги келин излаб бошда тугун билан Чустга қатнаётганини қаранг, — дейишди афсусланиб қўни-қўшнилар.

— Машина рулида «бўлажак куёв» Жавлонбек ўтирибди. Шунинг ўрнига ота-она фарзандларига насиҳат қилишса, шарингина ўғил-қизини етим қилмасликка даъват этишса бўлмасмикан?! Ахир, ниҳолларда нима гуноҳ?

Дастлаб Марҳаматхон ҳам ишонмади. Жавлонбек билан бир неча ойдан бери бирга турмасаларда, аммо эрининг шунчалик пасткашликка боришини, ҳали никоҳ бекор қилинмасдан туриб уйланишга ошиқишини хаёлига ҳам келтирмаганди. Вақт ўтгач, айбини тушунар, бу кунлар унутилиб кетар, деб юрарди. Ўзининг ҳам ҳиссаси қўшилган енгил машинада қайнонаси тугун кўтариб Чустга қатнаётганини эшитгач, чидаб туролмади. Йўлга тушди. Марҳаматхон ҳам сўраб-суриштириб Чустдаги бўлажак «кундоши» билан учрашди. Қизни чақиришди. Қайси кўз билан кўрсинки, худди ўша — эри портрет қилиб чизаман деб кўкрак чўнтагида олиб юрган суратдаги қиз...

Бу воқеа ўтган йили май ойида юз берган эди. Марҳаматхон одатдагидек ишдан қайтди-ю, рўзғор ишларига уннаб кетди. Болалар боғчасида ишлаш осон эмас. 35-40 болани овқатлантириш, овунтириш, тарбиялаш кўп сабр-тоқат, меҳнат талаб қилади. Бу ёқда оила ҳам катта, уйларни супириб-сидириш, овқат тайёрлаш, кир ювиш... Лекин буларни Марҳаматхон бирор марта на эрининг, на қайнота-қайнонасининг юзига солгани йўқ. Жавлонбек «ишламайсан» деб талаб қилганига қарамасдан «ўқиб маълумот олдимми, хизматимни ҳам бажараман, рўзғорнинг ишини ҳам қилавераман» деб кўнмаган.

Ўша куни ҳам у ишдан қайтди-ю, уй-ҳовлини саранжом-саришта қилди, кирга ўтирди. Катта рўзғор, бир олам кийим-бош йиғилиб қолибди. Қоронғи тушгунча кир ювди. Шу пайт Жавлонбек ишдан келди. (У Чуст районидаги Энгельс номли колхоз клубида иш қилаётганди). У машинасини ҳовлига киритди-да, кир тоғора ёнидаги хотинига қиё ҳам боқмасдан уйига кириб кетди. Сал ўтмай, уйдан чиқди-да, кўчага йўл олди.

Бу орада Марҳаматхон овқат тайёрлади, дастурхон йиғиштирди, сўнг эрининг кийим-бошини дазмоллашга киришди. Костюм чўнтагидаги блокнот ва қоғозларни олаётганда, ёшгина қизнинг сурати чиқди. У қоғозга яхшилаб ўралиб, блокнот варақлари орасига беркитиб қўйилганди. Ажабо, нега эри бегона қиз суратини кўтариб юрибди? Балки, портрет қилиб ишламоқчидир? Ундай бўлса суратни тайин жойга қўйишни айтиб Марҳаматхонга бериб қўярди-ю!

Эрталаб Жавлонбекнинг хотинига айтган гапи шу бўлди:

— Қачон келсам, ё кир тоғора ёнида, ёки ўчоқ олдида ўралашасан. Сал одамга ўхшаб, озодароқ юрсанг бўлмайдими? Биласанки, мен санъат кишисиман, сал нарсага ҳисларим ранжийди... Марҳаматхон хомуш жилмайди:

— Рўзғорчилик, ёш болалар билан...

Жавлонбек силтаб ташлади:

— Маданийлик аслида сенинг қонингда йўқ. Ҳа, майли, Жасурбекни уйлантириб, Муқаддамни (ўғил-қизларининг исми) турмушга узатгунимизча хизматни қилиб туратур-чи.

Бу гап Марҳаматхонга жуда оғир ботди.

— Бу нима деганингиз. Мен фақат уй хизмати учун керак эканман-да?

— Бўлмаса, қўлингдан етаклаб кўчага чиқариб қўйганимча кутишинг керакми? Кетавермайсанми, кетадиган бўлсанг!

Ҳамманинг жамики инсоннинг ўзига яраша иззат-нафси бор. Марҳаматхоннинг кўз олди қоронғилашгандек бўлди. Киприкларига ёш қалқиди. Ҳа, чўнтакдаги кулиб турган қиз сурати, қачонлардан бери давом этаётган Жавлонбекнинг совуқ муносабати, таъна-ю дашномлари, камситишлари бекорга эмас экан-да. У икки боласини етаклаб уйдан аста чиқиб кетишга мажбур бўлди. Ортидан на эри, на қайнона-қайнотаси кўнгил учун таскин берувчи бир сўз дейишмади. Наҳотки, шунча орзу-умид билан қурилган турмушнинг, Жавлонбекнинг баланд-парвоз сўзлари-ю, қоп-қоп ваъдаларининг оқибати шу бўлса?!

Марҳаматхон эндигина ўрта мактабни тугатган кезлар эди. Тошкентдаги рассомчилик билим юртида ўқиётган ва қишлоққа каникулга келган Жавлонбек тез-тез унинг йўлини пойлайдиган бўлиб қолди. Бир куни ёлғиз учратиб, «севги» изҳор қилди.

— Мен ҳали ўқимоқчиман, — деди қиз.

— Хоҳлаган ўқув юртингизда ўқитаман, — деди Жавлонбек кўкрагига ургудек бўлиб.— Бутун умр бўйи кипригингизга гард қўндирмайман...

Жавлонбекнинг ота-онаси қизнинг уйига тез-тез қатнай бошлади.

— Бизнинг оиламиздагиларнинг ҳаммаси оддий, меҳнаткаш. Сизлар эса анча маданий, зиёли кишиларсиз, — дейишди қиз томондагилар. — Тағин хижолат бўлиб қолмайлик.

— Қизни бермасаларингиз ҳолимиз танг, — оёқ тираб олишди совчилар. — Ўғлимиз ўзини чинордан ташламоқчи.

Ширингина тўй бўлиб ўтди. Кўп ўтмай келин-куёв Тошкентга кўчиб кетишди. Аспирантурагача ўқитмоқчи бўлган Жавлонбекдан садо чиқабермагач, Марҳаматхоннинг ўзи мактабгача тарбия билим юртининг сиртқи бўлимига ўқишга кирди. Бу орада Жавлонбек ўқишни тамомлади. 1971 йилда қишлоққа қайтиб келишди. Икки фарзанд туғилди. Болалар дунёга келгач, оила мустаҳкамланиши ўрнига совуқчилик туша бошлади. Жавлонбек қилдан қийиқ ахтариб, хотинининг кўнглига озор берадиган, арзимаган нарсаларни баҳона қилиб, тирноқ орасидан кир излайдиган бўлиб қолди. Ҳафталаб уйга келмайдиган қилиқ чиқарди. Ҳатто қишки сессия имтиҳонларини топшириш учун совуқ кунларда икки боласини олиб Тошкентга кетаётган умр йўлдошини кузатиб ҳам қўймади. Лоақал орқасидан бирор марта ҳол сўраб бормади. Унинг нияти, интилиши Марҳаматхонни ўзидан кўнглини қолдириш, гап-сўзни кўпайтирмасдан, уйдан осонгина чиқиб кетишига эришиш, шу йўл билан қайта уйланиш учун шароит яратиш бўлиб қолди. Ўша май кунги воқеа эса Жавлонбек учун айни муддао эди.

Агар кўнглида шу мақсад бўлмаса, оёғига бош ургудек бўлиб етишган қизнинг ортидан борган, фарзандларини бирга олиб келган бўларди. Олти ёшга кириб ақлини таниб қолган ўғли Жасурбек, уч ёшли қизи Муқаддамлар дадасининг машинаси кўринса, йиқилганларига қарамай югуришади. Аммо «ҳислари нозик» «санъаткор» ота бирор марта тўхтаб уларни қўлга олишга, ҳатто қиё боқишга ярамайди. Бегуноҳ қора кўзлар мана бир неча ойдирки, оталаридан бир оғиз ширин сўз эшитишгани, бир тийин ёрдам олишгани йўқ. Ниҳолларда нима гуноҳ?!

Жавлонбек бир сафар йўлда тўсиб хотинини қаттиқ ҳақорат қилди. Жавобингни бердим, юкларингни тезроқ олиб чиқиб кет, деб дўқ урди. Ўзига қаллиқ ахтарди.

Зарбдор қишлоқ Совети ижроия комитетининг ўтган йили ноябрь ойидаги йиғилишида ҳам депутатлар Жавлонбекнинг нотўғри хатти-ҳаракатини қаттиқ қораладилар. Хотини билан тезроқ ярашиб олиши, фарзандларининг бошини силаши кераклиги ҳақида маслаҳат бердилар. Жавлонбек булардан тегишли хулоса чиқардими? Йўқ! У ҳамон ўз билганидан қайтмаяпти.

Бу ўринда бизни икки нарса ажаблантиради. Жавлонбекнинг янги «маъшуқаси», юқорида исми-фамилияси очиқ ёзилмаган қиз бу воқеалардан хабардормиди? Ҳа, биларди. Ҳатто, у Марҳаматхоннинг шу хусусда берган саволига «керак бўлса, икки болангизни ҳам боқишга тайёрман» дейишгача бориб етди. Ҳали ўн гулидан бир гули очилмаган қизнинг ўзгалар бахтига чанг солишга, бировнинг турмушини бузишга нима мажбур қиляпти? Наҳотки, у умр савдоси — қийин савдо эканлигини тушунмаса? Балки «санъаткор» йигитнинг баланд-парвоз гаплари бошини айлантириб қўйгандир? Яхшиямки, қизнинг ота-онаси ҳақиқий аҳволни билиб қолиб, бу кўнгилсизликка йўл қўймади.

Масаланинг иккинчи томони шундаки, Жавлонбек Жамолов ҳисобда турадиган Қўқон шаҳар бадиий буюмлар ишлаб чиқариш устахонаси маъмурияти ва партия ташкилоти ўз ходимининг оиласига нисбатан нотўғри хатти-ҳаракатидан хабардормикан? Агар билган бўлса, нега уни бирор марта тартибга чақириб қўймаяпти? Жавлонбекнинг ҳамқишлоқлари худди ана шу саволга жавоб кутишмоқда.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Наманган область мухбири.

АЭРОФЛОТНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

РЕСПУБЛИКАМИЗДАГИ кўпгина қурилишлар, пахта далаларида Сергели бирлашган авиация корхонасининг самолётлари ва вертолётларини тез-тез кўриш мумкин. Бу авиация корхонасининг учувчиларини Кубань, Полтава, Саратов областлари ғаллакорлари ҳам яхши билишади. Улар бу областларда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш олиб борадилар. Ўтган йили ўз зиммасидаги топшириқларни муддатидан олдин адо этган корхона коллективи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида ҳам юқори кўрсаткичларга эришиш учун фидокорона меҳнат қилмоқда. Чапдаги суратда: авиация корхонасининг илғор ходимларидан инженер Ю. Горчаков, бортмеханик И. Шестак ва бўлинма командирининг ўринбосари В. Ким ўртоқлар. Ўнгдаги суратда: Тошкентдаги бирлашган авиация корхонаси бортпроводниклар хизмати бошлиғи Г. Грубий социалистик мусобақа илғорларидан «ИЛ-18» ҳаво лайнерининг бортпроводниклари М. Мирдадаева ва М. Тожихўжаевалар билан суҳбатлашмоқда.

Р. Шамсуддинов фотолари. УзТАГ фотохроникаси.

ҚУДРАТЛИ ҚАНОТЛАР

9 февралда мамлакатимиз СССР граждан авиациясининг 50 йиллигини нишонлайди. 1923 йилда В. И. Лениннинг таклифига биноан Республика Меҳнат ва Мудофаа Кенгаши томонидан граждан авиацияси кенгаши таъсис этилган эди. Граждан авиацияси кенгаши зиммасига яқин йиллар ичида ҳаво линияларини ривожлантириш планини ишлаб чиқиш, уни бошқаришнинг принципларини аниқлаш юклатилди.

Шонли сана арафасида ТАСС мухбири граждан авиацияси министри **Б. П. Бугаев** билан учрашди ва аэрофлотнинг бугунги куни тўғрисида, уни ривожлантиришнинг истиқболлари ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди.

Совет граждан авиациясининг ривожланиш тарихи, деди министр, Совет Иттифоқининг вужудга келиши ва ривожланиши тарихи билан чамбарчас боғлиқ. Совет авиациясининг бешигини улуғ Ленин тебратди. Авиаторларнинг муваффақияти Ленин ғояларини амалга ошириш билан, Советлар мамлакати қудратининг ўсиши билан узвий боғлиқ. Граждан авиацияси Коммунистик партия ва совет давлатининг доимий ғамхўрлиги туфайли ўтган ярим аср мобайнида юксак ривожланган, илғор техника билан қуролланган халқ хўжалигининг муҳим соҳасига айланди.

Мамлакатимизда биринчи мунтазам ҳаво линияси 1923 йил 15 июлда очилган эди. Бу дастлабки ҳаво линияси Москвани Нижний Новгород (ҳозирги Горький) шаҳри билан боғлади. Ўша вақтда бутун йил давомида атиги 229 пассажир ташилди.

Шундан сўнг самолётлар мамлакатимизнинг Европа қисмига, Ўрта Осиё ва Сибирга, Узоқ Шарққа мунтазам трассалар оча бошлади. Совет авиаторлари Арктикани ўзлаштиришга йўл очдилар. Улар денгизчилар билан биргаликда Узоқ Шарқни тадқиқ этишда қатнашдилар. Мамлакатимиз граждан авиацияси 1928 йилда Берлинда бўлиб ўтган халқаро виставкада биринчи марта намойиш қилинди. 1937 йилга келиб Совет Иттифоқи ҳаво линияларининг узунлиги бўйича жаҳонда биринчи ўринга чиқди, бир неча йилдан сўнг эса юк обороти, шунингдек авиацияни халқ хўжалигида қўлланиш миқёслари бўйича ҳам жаҳонда биринчи ўринга чиқди.

Улуғ Ватан уруши граждан авиацияси ходимлари учун жиддий синов йиллари бўлди. Улар бутун совет халқи билан биргаликда партия даъватига биноан Ватан ҳимоясига отландилар. Аэрофлот учувчилари уруш йилларида бир неча юз минг десант ва разведкачини ташидилар, душман ичкарисига 40 минг маротаба учиб бориб келдилар. Улар ярадорларни ташишда бебаҳо ёрдам кўрсатдилар, қамалдаги Ленинград ва Севастополь ҳимоячиларига ёрдам бердилар, Совет Армиясининг ҳужум операцияларида актив иштирок этдилар.

Аэрофлотнинг биринчи реактив пассажир лайнери — «ТУ-104» ҳаво трассасига чиққан 1956 йил совет авиацияси тарихидагина эмас, балки жаҳон авиацияси тарихида ҳам шонли босқич бўлди. Совет Иттифоқи бу самолёт билан ҳаво транспортида реактив техникаси даврини очди.

Ҳозир граждан авиацияси ходимлари олдида янги вазифа — авиация транспортини пассажирлар ташишнинг оммавий турига айлантириш ҳамда мамлакатнинг барча районларида авиация транспортини йўлга қўйиш вазифаси турибди. Шунинг учун бугун, 50 йиллик арафасида партиянинг бу топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда, деб тўла ҳуқуқ билан айта оламиз.

Ҳозирги вақтда ҳаво трассаларининг узунлиги қарийб 80 минг километрга етади. Ҳаво трассалари 3.500 шаҳар ва аҳоли пунктини бир-бири билан боғлайди. Аэрофлот парвоз кўп бўлган айрим қизғин кунларда 400 минггача пассажир ташимоқда. Бу бутун 1940 йилда ташилган пассажирлар сонига тенг. Самолётлар ва вертолетлар узоқ магистрал масофаларда ва ер усти транспорти яхши таъминланмаган районлар да асосий транспорт воситаси бўлиб қолди. Масалан, Қозоғистон аҳолисининг ярми аэрофлот пассажири. Ҳозир тоғли Тожикистонда республика пойтахти билан ҳаво алоқаси ўрнатилмаган район йўқ.

Авиация жаҳондаги битта ҳам мамлакатда СССР каби халқ хўжалигида кенг қўлланилмайди. Авиаторлар қурувчилар ва медикларнинг, балиқчилар ва ўрмончиларнинг содиқ ёрдамчилари бўлиб қолишди. Улар сўнгги вақтларда Уралда, Сибирда ва Узоқ Шарқда топилган нефть, кўмир, руда, олмос, олтин, полиметалларнинг бой конларини қидириш ва ўзлаштиришни тезлаштиришга ёрдам бердилар. Тюмень, Манғишлоқ каби ва бошқа янги районларни авиациясиз тез ривожлантириш қийин бўлар эди.

Мамлакатимиздаги бир неча ўн минглаб колхоз ва совхоз авиация хизматидан фойдаланмоқда. Ҳар йили авиация ёрдамида олти миллион тоннадан ортиқ минерал ўғит далаларга сепилмоқда. Тўққизинчи беш йилликда ўтган 50 йил мобайнида ишлов берилган ерларнинг ярмидан кўп — 460 миллион гектардан ортиқ экинзорга ҳаводан ишлов берилиши лозим.

Авиаторлар бу йил қишлоқ меҳнатчиларига анча катта ёрдам бердилар. Айни қизғин дамларда далалар устида минглаб самолёт ва вертолёт ишлади. Улар бир йилда ҳаммаси бўлиб 83 миллион гектар қишлоқ хўжалик майдонига ишлов бердилар.

«АН-2» самолётининг мингга яқин экипажи Ўрта Осиёда пахтани комбайнлар билан йиғибтеришдан олдин ғўза баргини тўкдилар. Мамлакат 1972 йилда «Оқ олтин»дан энг юқори ҳосил олганлигида авиаторлар меҳнатининг улуши бор. Ҳозир аэрофлотнинг Краснодар ва Шахтинск корхоналари коллективларининг ташаббусига мувофиқ граждан авиацияси ходимлари ўртасида бу йил юқори ҳосил етиштиришда қишлоқ меҳнатчиларига энг кўп ёрдам кўрсатиш мусобақаси кенг авж олдириб юборилди.

Бугунги кунда Аэрофлот — жаҳондаги энг йирик авиакомпаниядир. Дунёда ташилаётган ҳамма пассажирларнинг учдан бир қисмига яқини унинг зиммасига тўғри келади. Совет граждан авиациясининг самолётлари барча қитъалар узра трасса очди. Ҳозир бу трассаларнинг узунлиги 230 минг километрга етади. СССР белгиси туширилган ҳаво лайнерлари 63 та чет эл аэропортларига қўнмоқда. Биз чет эл авиакомпаниялари билан алоқаларимизни янада кенгайтириш ниятидамиз, ҳозирча мунтазам алоқамиз бўлмаган Европа, Осиё ва Африка, Марказий ва Жанубий Америка мамлакатларига йўл очишни бошлашни мўлжалламоқдамиз.

Тўққизинчи беш йиллик граждан авиациясини янада тараққий эттириш йўлида муҳим босқич бўлади. «ИЛ-62 М», «ИЛ-76» товушдан тез учадиган «ТУ-144» ва бошқа янги самолётларни ўзлаштириб, пассажир ташишни бошлаш лозим. Ҳаво транспорти ҳаракатида автомат бошқариш системаси кенг қўлланиладиган бўлади, аэропортларда механизация ва автоматлаштириш воситаларидан кенг фойдаланиш, пассажирларга хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш кўзда тутилади.

Мамлакатимиздаги энг йирик Москва авиация узелини ривожлантиришга алоҳида аҳамият берилади. Масалан, ўтган йили Москва аэропортлари 16 миллиондан ортиқ пассажирга хизмат кўрсатди. Внуково, Домодедово, Шереметьево аэропортлари бир мунча кенгайтирилади. Москвада янги халқаро аэропорт қурилиши бошланади.

Совет граждан авиацияси ходимлари ўтган 50 йил ичида катта муваффақиятларга эришдилар, деди суҳбатининг охирида Б. П. Бугаев. Лекин янада масъулиятли вазифалар ҳал этилиши лозим.

Бизнинг суҳбат

ЧОРВАДОРЛАР ХИЗМАТИДА

Ўзбекистон авиаторлари республика халқ хўжалигини ривожлантиришга муносиб ёрдам кўрсатиб келмоқдалар. Чорвадорлар учун энг мураккаб бўлган ҳозирги кунларда авиаторлар ҳар жиҳатдан мададкор бўлаётирлар. «Совет Ўзбекистони» мухбири Ўзбекистон Граждан авиацияси бошқармасининг бошлиғи Адҳам Йўлдошевич Ғозиназаров билан учрашиб, унга саволлар билан мурожаат қилди. Қуйида ана шу суҳбат мазмуни билан танишасиз.

— Республика халқ хўжалигига авиаторлар қандай ёрдам кўрсатмоқдалар?

— Авиаторларимизнинг халқ хўжалигини ривожлантиришга қўшаётган ҳиссасини кенг шарҳлаш мумкин. Лекин бирикки рақам билан бундай хизмат моҳиятини таъкидлаб ўтса бўлади. Бугун СССР Граждан авиацияси ташкил топганлигининг шонли 50 йиллиги нишонланмоқда. Тошкент, Олмаота, Бухоро, Хиванинг биринчи мунтазам ҳаво йўлларида 1924 йил да салкам 1000 пассажир ташиб бериш билан иш бошлаган республикамиз граждан авиацияси корхоналарининг коллективлари ҳозирги вақтда жами 100 минг километрдан ошиқроқ масофадаги 140 та ҳаво трассасида қатнамоқдалар. Ҳар йили 4 миллионга яқин пассажир ҳамда минглаб тонна халқ хўжалиги юклари ва почта ташиб берилмоқда.

Республикада жуда кўп маҳаллий ҳаво йўллари ва аэропортлар ташкил қилинди. Самолётларнинг энг мукаммал типларини ишлатиш ва уларга техникавий хизмат кўрсатиш ўзлаштирилди. Авиация ходимлари республикамиз ифтихори бўлган пахта етиштириш ва унинг ҳосилини йиғиб-териб олишда, чорвачилик фермаларига хизмат кўрсатишда катта ёрдам кўрсатаётирлар. Геология-қидирув ишларида ва аҳолига медицина ёрдами кўрсатишда ҳам самолётлардан тобора кенгроқ фойдаланиляпти.

— Авиаторларнинг чорвачилик ходимларига кўрсатаётган ёрдамлари тўғрисида сўзлаб берсангиз?

— Бугунги кунда авиация ходимлари чорвадорларга яқин мададкор бўлиб қолдилар. Фақат бугунги кунда эмас, бутун йил давомида самолётлар ва вертолётлар чорва яйловларида учиб, чорвадорларнинг мушкулини осон қилмоқда. Баҳор келиб, яйловларда ўт ўсиши билан чорва молларини кенг майдонларга олиб чиқиш зарур бўлган вақтларда самолётлар айниқса қўл келади. Апрель ойидан бошлаб Фарғона водийси областларидан, айниқса Наманган областидан кўплаб моллар Чотқол тоғларига олиб борилиши керак. Шундай вақтда авиаторлар чорва молларини тоғ томонга ташишда ёрдам кўрсатадилар.

Самолётлар ва вертолётлар экипажларининг коллективлари чорвадорларга яқин кўмакдош бўлишяпти. Авиация ходимларимиз асосан Қизилқум яйловларидаги чорвадорларга катта ёрдам бермоқдалар. Улар Бухоро, Қорақалпоғистон, Хоразм яйловларидаги, Томди, Қизилқумдаги отарлар ва фермаларга турли юкларни ўз вақтида ташимоқдалар.

Чорвадорлар учун қиш кунлари анча ташвишли экани ҳеч кимга сир эмас. Қор қалин тушган яйловларда ҳам чўпонларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш зарур. Авиаторлар чўпонларга овқат ва кийим-кечакларни ўз вақтида етказиб беришга ҳаракат қилмоқдалар. Зарур бўлганда медицина ходимлари ва чорвачилик мутахассислари яйловларга тез элтиб бориляпти.

Қор босган яйловларнинг совуғига қорни тўқ мол ва қўйларгина чидайди. Уларга узоқ масофалардан ем-хашак ва омухта озуқа етказиб беришда самолётлар ҳамда вертолётларнинг хизматидан кенг фойдаланилмоқда. Бухоро зонасида Томди яйловлари чорвадорларнинг энг катта даргоҳи ҳисобланади. Томдининг 20 жойидаги отарлар, фермаларга самолётлар ҳамда вертолётлар мунтазам қатнамоқда. Ана шу пунктларга авиаторлар ем-хашак ва зарур нарсаларни вақтида етказиб бериш тадбирларини кўрмоқдалар.

Нукусдан кўтарилган ҳаво лайнерлари Тўрткўл ва Беруний районларига қўниб ўтади. Самолётлар ва вертолётлар 200 километрдан мўлроқ масофа босиб, хашак, аралаш озуқа, чорвадорлар учун зарур нарсалар, медицина препаратлари ҳамда мутахассисларни ўз вақтида етказиб турибди. «МИ-8» ва «МИ-4» маркали «пўлат қуш»ларнинг ҳар бири 1—2,5 тоннадан юк олиб, чорвачилик фермалари ва отарларга ташиб бермоқда. 20 кундан буён Нукусдан ҳар куни отарлар ва фермалар томон самолётлар бот-бот парвоз қиляпти. Самолёт ва вертолётлар экипажларининг бундай хизматидан чорвадорлар бениҳоя хурсанд бўлаётирлар.

— Чорвадорларга қадрдон бўлиб қолган авиация ходимларидан кимларнинг номларини таъкидлашни истардингиз?

— Дарҳақиқат, авиация ходимлари чорвадорлар билан жуда қадрдон бўлиб кетдилар. Ҳаво совиб кетган, яйловларни қалин қор босган ҳозирги дамларда авиаторлар билан чорвадорларнинг ҳамкорлиги кучайиб бормоқда. Улар бир-бирларига жуда яқин дўст ва кўмакдош бўлиб қолдилар.

Илғор авиаторларнинг номларига келганда, уларнинг ҳаммаси ҳам пешқадам, мақтовга лойиқлигини айтиб ўтиш керак. Чорвадорлар ғамида, чорвачилик ташвишида авиация ходимлари ташаббус ва матонат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Нукус — Тўрткўл — Беруний маршрутида қатнаётган «МИ-8» вертолётининг командири Александр Сафонов бошқараётган экипаж коллективининг ишлари таҳсинга лойиқ. Ўртоқ Сафонов учувчи Андрей Абочкин ва борт механик Александр Захаренко билан ҳамкорликда фермаларга, отарларга зарур нарсаларни ўз вақтида етказиб беришга муваффақ бўлмоқда. Станислав Ужуль командирлик қилаётган вертолёт, Бухоро зонасида қатнаётган Гигант Зокиров бошлиқ вертолётчилар, «АН-2» самолётини бошқараётган Геннадий Мокроусов экипажлари аъзолари узоқ масофалардан хашак, аралаш озуқа, газета, иссиқ кийим-кечак каби зарур нарсаларни келтириб беришда касбдошларига намуна бўлмоқдалар.

Хуллас, авиация ходимлари халқ хўжалигига ёрдамни кучайтирмоқдалар. Чорвачиликни ривожлантириш учун олиб борилаётган жуда катта ишда ҳамкорлик қилаётган авиация ходимлари ўз олдиларида турган вазифаларни яхши англаган ҳолда, кун сайин баракали меҳнат қилмоқдалар. Авиаторлар чорвадорларнинг КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш учун, беш йилликнинг учинчи йилида чорвачиликда юқори кўрсаткичларга эришиш учун бошланган умумхалқ курашининг олдинги сафларида бормоқдалар.

ҚАРШИ УНИ

Республикада энг катта Қарши тегирмонини фойдаланишга қабул қилиш тўғрисида давлат акти имзоланди. У ҳар кеча-кундузда 500 тонна донни қайта ишлай олади.

Самарқанд яқинидаги Жомбойда ҳам худди шундай катта тегирмон қурилмоқда. (УзТАГ).

НАВОИЙ КУНИ

Ҳар йилнинг 9 феврали республикамизда Навоий куни бўлиб қолди. Бу кун маданий ҳаётимизнинг катта байрамларидан бири сифатида нишонланади. Ҳар йилнинг шу куни улуғ шоир ижоди тадқиқотчилари ўзларининг анъанавий илмий конференцияларига тўпланиб, Навоий мероси бўйича янги илмий фикр ва кузатишларини ўртоқлашадилар. Телевидение ва радиода Навоий ғазаллари, қўшиқлари садо беради. Мактаблар ва олий ўқув юртларида, корхоналар ва ташкилотларнинг йиғилиш залларида, шаҳар ва қишлоқларда Навоий хотирасига бағишланган анжуманлар ўтказилади. Шоир хотиралар ва қалбларда бутун улуғворлиги, шеъриятининг мислсиз жозибаси, олижаноб сиймоси билан қайтадан жонланади.

Тилимизни шеърият осмонига кўтарган, феодал зулматида нурдай чақнаган, инсониятнинг нурафшон келажагини орзу қилган ва бунга чуқур ишонган мутафаккир, буюк гуманист Алишер Навоий башариятнинг янги-янги авлодлари билан руҳан улашиб кетаверади.

Улуғ шоир мероси Совет ҳокимияти йилларида маданият тарихининг улкан обидаларидан бири сифатида ўзининг бутун борлиги билан қайтадан тикланди. Адабиётшуносликда унинг ижодини тадқиқ этувчи соҳа — навоийшунослик шаклланди. Навоий шеъриятининг ўлмас анъаналари ҳозирги кун ўзбек совет шоирларини ҳам чексиз илҳомлантирмоқда. Унинг ижоди буюк маҳорат мактаби бўлиб қолди. Ҳозирги кун ўзбек ғазалиёти янги совет воқелиги илҳомидан ташқари Навоий шеъриятининг ҳаётбахш таъсирида туғилди. Навоийдан илҳомланишнинг ўзиёқ адабиётимизда янги ажойиб шеърий асарлар, мухаммасларнинг туғилишига сабаб бўлди.

Қуйида Навоий куни муносабати билан ўқувчиларимизга улуғ шоир ғазалига ана шундай янги бир мухаммасни тақдим этмоқчимиз.

НАВОИЙ ҒАЗАЛИГА МУХАММАС

Тамошон жамолин нияти олижаноб айлаб,
Тутардим кўз йўлида дафтари ҳажрин китоб айлаб,
Қарангким, ой юзига зулфи шомини ниқоб айлаб.
«Тун оқшом келди кулбам сори ул гулруҳ шитоб айлаб,
Хиромон суръатидин гул юза тердин гулоб айлаб».

Ҳаёдин қизин рухсори ҳамон гул-гул ёниб порлар,
Гули рухсор баргида терининг шабнами-гавҳар,
Итобу, нозу истиғно билан билмам нечун дилбар
«Қилиб мужгонни шабравлар киби жон қасдига ханжар,
Белига зулфи анбарборидин мушкин таноб айлаб».

Ярошур ўзига нозу адоси турфа шўху шан,
Табассум ғунча лабда, чеҳраи олий экан гулшан,
Тароват бахш этар холу хати гулзор аро савсан,
«Қуёшдек чеҳра бирла тийра кулбам айлагач равшан,
Менга титратма тушди зарра янглиғ изтироб айлаб».

Висол оқшомининг дерларки тонги бўлмаса эрди,
Тўлин ой чеҳраси зулф-шомининг оғушига кирди,
Қуёш меҳрини сочди, пойига бош қўйса арзирди,
«Кулиб ўлтурди-ю илгим тутиб ёнида ер берди,
Такаллум бошлади ҳар лафзидин дурри хушоб айлаб».

Ёниб ишқ оташида содиқим, менсиз нечукдурсан?
Висолим давлатига лойиқим, менсиз нечукдурсан,
Вафо расмин яратган холиқим, менсиз нечукдурсан?
«Ки эй зори балокаш ошиқим, менсиз нечукдурсан?
Мен ўлдум лол, сўз айтолмайин, майли жавоб айлаб».

Кўриб ишқида чеккан изтиробимни дили куйди
Вафодорлик била лутф айлабон бошим силаб қўйди,
Қиё боқиб тараҳҳум бирла овлаб кўнглимни суйди,
«Чиқарди шишаи май доғи бир соғар тўла қуйди,
Ичиб тутди менга юз нав нозосо итоб айлаб».

Деди: васлим майи кайфиятидинму, ки жўш этдинг?
Етиб гулзори ҳуснимга, бўлиб булбул, хўрўш этдинг?
На боиски, яна ўйчан боқиб, дилни хомуш этдинг?
«Ки эй Мажнун, пари кўрдинг магарким, тарки хуш этдинг?
Такаллум қил, бу соғарни ичиб рафъи ҳижоб айлаб».

Ишорат айлади, ўпгил, — дегандай, — юз ила кўздин,
Оғиз бирла териб лаъли лабим, олма кўзинг юздин!
Тўлиб тошдим, бу янглиғ илтифоту, дилрабо сўздин:
«Ичиб, фарёд этиб, тушдим аёғига, кетиб ўздин,
Мени йўқ бодаким, лутфи анинг масту хароб айлаб».

Муяссар бўлса ёр васли унутгил уйқуни мундоқ,
Баландроқ янграсин дил торидин севги уни мундоқ,
Дилоролар билан Ҳомид, муҳаббат йўсуни мундоқ,
«Анинг ким элтгай васл уйқуси, ишрат туни мундоқ,
Навоийдек ётар то субҳи маҳшар тарки хоб айлаб».

Ҳ. ҲОМИДИЙ.

ЧЎПОН ТАШВИШИ

Ҳайитбой яна яйловга чиқди. Ҳаво беғубор, шамол кучсизгина эсяпти. Қўйлар иштаҳа билан ўтламоқда...

Бош чўпон бу яйловларни йигирма йилдан буён кезади. Йигирма йилдан буён эл дастурхонига мўл-кўл чорвачилик маҳсулотлари ҳадя этади. Унинг отаси ҳам чўпон бўлган. Муқаддас чўпон таёғини ота қўлидан олиб, у кам бўлаётгани йўқ. Кўксини Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг олтин, кумуш медаллари безаб турибди. Кўп йиллик ҳалол меҳнатини инобатга олган Навоий районидаги Охунбобоев номли колхоз правлениеси уни «Москвич» машинаси билан мукофотлади.

1972 йилда у 402 бош совлиқнинг ҳар юзтасидан 155 тадан қўзи, ҳар бир қўйдан уч килограммдан ошириб жун топширди. Қоракўл тери топшириш, наслга қўзи қолдириш планлари ҳам ошириб бажарилди.

Беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида эса, у янги, оширилган мажбурият қабул қилди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «1972-1973 йил қиш фаслида чорва маҳсулотлари етиштиришни ва тайёрлашни кўпайтириш учун чорвачилик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарори тажрибали чўпонни янги зафарларга руҳлантириб юборди. У Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилди. Қўшни колхоздаги таниқли чўпон Ғулом Сафаровни беллашувга чақирди. Бу социалистик мусобақанинг шартлари қуйидагича:

Ҳар юз бош совлиқдан 160 тадан қўзи олиш, ҳар бош қўйдан 3,5 килограммдан жун топшириш, қоракўл тери топшириш, наслга қўзи қолдириш мажбуриятларини ошириб адо этиш. Шу йилнинг ўзида қишлоқ ўрта мактаби ўнинчи синфини битирган ёшлардан камида икки кишини чўпонлик касбига ўргатиш.

Ғуломжон Сафаров ҳамкасбининг чақириғини мамнуният билан қабул қилди. Қадрдон дўстлар бу йил ҳар қачонгидан ҳам яхшироқ меҳнат қилишга бел боғладилар.

Ҳайитбой Ҳамроев ўзининг ёрдамчиси Комилжон Очилов билан бирга, чорва қишловига пухта тайёргарлик кўрди. Қўралар ремонт қилинди, иситилди. Қўйлар учун қишга етиб ортадиган пичан ва концентрат озуқа жамғарилди. Дағал хашак эса агрегатлар ёрдамида майдаланди. Лекин, Ҳайитбой сурувни асосан яйловларда боқишга эътибор беряпти.

— Қўлдан берганга қуш тўймайди, деган гап бор, — дейди Ҳайитбой Ҳамроев, — шунинг учун ҳам, яйловлар бизнинг катта озуқа манбаимиз. Қўйларни яйловда тунда боқиш жуда фойдали.

Ҳайитбойнинг қўйлари тўрт-беш йилдан буён ҳеч қандай касалликка чалинмаяпти. Чунки, у отарни ўз вақтида ва фаслга қараб озиқлантириш ва парвариш қилиш тадбирларини кўради. Қудуқларни ёзин-қишин тозалаб, тартибга келтириб туради. Сувни насос ёрдамида тортиб олади. Қудуқ суви ёзда муздек, қишда илиқ бўлади ва қўйларни ўпка шамоллашидан сақлайди. Чўпон қўйларни вақтида суғормаса, улар қор ялаб қўйиши мумкин.

Моҳир чўпон меҳнат қилаётган хўжаликда 4 мингга яқин совлиқ боқиляпти. Барча чўпонлар партия ва ҳукуматимизнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси тўғрисидаги қарорига амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Улар орасида эса, яйлов баҳодири Ҳайитбой Ҳамроев пешқадамлик қиляпти.

М. ҚУШОҚОВ.

СПОРТ ХАБАРЛАР

Ҳозирча тўрт очко

Олий лигадаги учинчи вакилимиз — Тошкентнинг «Автомобилист» волейболчилар командаси сафарда яна икки ўйин ўтказди. Киев шаҳрида «Буревестник» командаси билан учрашув тошкентликларнинг тўла устунлигида — 3:2 ҳисобида тугади. Лекин навбатдаги учрашув — Ворошиловград шаҳрида маҳаллий «Искра» командаси билан бўлган ўйин вакилларимизнинг бўш жиҳатларини кўрсатиб қўйди. Бу ўйинда «Автомобилист» 1:3 ҳисобида мағлубиятга учради.

Тошкентлик волейболчилар мамлакат чемпионатидаги 8 ўйиндан тўрттасида муваффақият қозондилар, 4 учрашувда эса ютқазиб қўйдилар. Ҳозирча командамиз 4 очко тўплади.

Студентлар спартакиадаси

Тошкентда мамлакатимиз медицина ва фармацевтика институтлари студентларининг Бутуниттифоқ иккинчи спартакиадаси давом этмоқда. «Ёшлик» спорт аренасида енгил атлетикачиларнинг зонал турнири ғолиблари учрашдилар. 12 команда ўртасида Москвадаги 2-Медицина институти спортчилари ғолиб чиқишди. Улар жами 253 очко тўпладилар. Иккинчи ўринни 242 очко жамлаган Львов Медицина институти эгаллади. Днепропетровск Медицина институти командаси эса учинчи ўринни олди.

Ўзбекистон пойтахтидаги мусобақалар билан бир вақтда спартакиада программаси бўйича Киев, Ростов-Дон, Пермь каби шаҳарларда ҳам финал учрашувлар давом этяпти. Бу турнирларда курашчилар, гимнастикачилар, волейболчилар, баскетболчилар, гандболчилар ўзаро куч синашмоқдалар.

Энг яхши ўн тренер

Р. Аблаев, В. Аксенов, А. Израилов, А. Ванюхин, В. Соловьев, Қ. Тошев, А. Панарин, Ф. Абдураҳмонов, Г. Арзуманов, Б. Поляковлар республикамизнинг 1972 йилги энг яхши тренерлари деб ҳисобланди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитети ўтган йил мавсумини якунлаганда ана шу тренерлар энг кўп овоз олишди. Улар Мюнхендаги олимпиада ўйинларида, жаҳон мусобақаларида, Европа, Совет Иттифоқи чемпионатларида, йирик халқаро ва Бутуниттифоқ учрашувларида республикамиз спорт шарафини муносиб ҳимоя қилдилар.

Мағлубиятсиз ўйинлар

Фарғонада Ўзбекистон XVI спартакиадаси ва республика ёшлар спорт ўйинларининг қўл тўпи бўйича мусобақалар бўлди. Бу турнир Фарғона областининг спартакиададаги вакили қайси коллектив бўлишини аниқлаб бериши керак эди. Ана шу саралаш ўйинларида Фарғона, Қўқон ва Марғилон командалари қатнашдилар. Асосан Педагогика институти студентларидан иборат Фарғона шаҳар қўл тўпи усталари мағлубиятсиз ўйнаб, биринчи ўринни эгалладилар.

ХЕЛЬСИНКИДАГИ МАСЛАҲАТЛАШУВ МАЖЛИСЛАРИДА

ХЕЛЬСИНКИ, 7 февраль. (ТАСС). Хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашини тайёрлаш мақсадида ўтказилаётган кўп томонлама маслаҳатлашув мажлисларида совет вакили В. А. Зорин бўлажак кенгаш кун тартибининг учинчи моддаси (маданий ҳамкорликни кенгайтириш масалалари) билан шуғулланувчи комиссия учун қуйидаги топшириқлар лойиҳасини тақдим этди:

«Комиссияга ҳар бир мамлакатнинг суверенитетини, қонунларини ва одатларини ҳурматлаган ҳолда амалга ошириладиган маданий ҳамкорлик ва маданий алоқалар масаласига доир якунловчи ҳужжат лойиҳасини тайёрлаш вазифаси топширилади. Бу лойиҳада қуйидагилар кўзда тутилиши керак:

1. Маданият ва маориф масалалари билан шуғулланаётган давлат муассасалари ва ташкилотлари ўртасида алоқаларни кенгайтириш.

2. Тинчлик ва яхши қўшничиликни мустаҳкамлаш мақсадида информация ва фикр айирбошлашни кенгайтириш.

3. Ташкилотлар ва одамлар ўртасидаги алоқаларни, коллектив ва якка асосдаги туризмни ривожлантириш, ёшлар, турдош касбларнинг намояндалари ўртасида учрашувлар ўтказишни рағбатлантириш, спорт алоқаларини кенгайтириш».

ЭФИОПИЯ. Аддес-Абебада Совет қишлоқ хўжалиги ва йўл қурилиши техникаси ҳамда автомашиналари кўргазмаси катта муваффақият билан ўтди. Кўргазмада хилма-хил тракторлар, бульдозерлар, комбайнлар, йўл текислагичлар ва компрессорлар намойиш қилинди. Суратда: совет кўргазмасидан бир кўриниш. А. Балебанов фотоси, (ТАСС).

ОҚ УЙДА УЧРАШУВ

ВАШИНГТОН, 7 февраль. (ТАСС). АҚШ президенти Р. Никсон бу ерга визит билан келган Иордания қироли Ҳусайн билан Оқ уйда учрашди. Бу учрашувда президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер ҳам қатнашди.

Оқ уй вакилининг айтишига қараганда, томонлар Яқин Шарқдаги аҳволни, шунингдек ҳар иккала томонни қизиқтираётган бошқа халқаро масалаларни муҳокама қилганлар. Бундан ташқари, деди Оқ уй вакили, президент Р. Никсон билан қирол Ҳусайн «Иорданиянинг қуролли кучларини модернизация қилишга» Қўшма Штатларнинг ёрдамлашуви масалаларини ҳам кўриб чиқдилар.

Оқ уйдаги суҳбатдан кейин Иордания қироли АҚШ давлат секретари У. Рожерс билан учрашди.

ШАРМАНДАЛИ СУД ЯНА БОШЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 7 февраль. (ТАСС). АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини тайёрлаш ва бошлаб юбориш тўғрисида Пентагон ҳужжатларини Америка матбуотида эълон қилиш учун топширган америкалик олимлар Д. Эллсберг ва Э. Руссо иши устидан ўтказилаётган суд ўн кун давом этган танаффусдан сўнг Лос-Анжелесда яна давом эттирилди.

Ҳукумат маъмурларининг махфий найранглари яна фош қилинганлиги сабабли суд танаффус эълон қилган эди.

Қораловчи тақдим этган гувоҳларни сўроқ қилиш бошланди. Гувоҳларни бундай тергов қилиш Пентагоннинг Вьетнамдаги авантюрасига қарши чиққан олимлардан ҳукумат ўч олиш ниятидан ҳали ҳам қайтмаганлигини яна бир марта яққол кўрсатмоқда.

Янги иғвогарликлар

БАЙРУТ, 6 февраль. (ТАСС). Исроил ҳарбийлари Ливан ва Сурияга қарши янги қуролли иғвогарликка ҳозирланмоқда, деб таъкидлайди Байрутда чиқадиган «Ал-Жарида» газетаси.

Газета гувоҳларнинг хабарларига асосланиб, сўнгги 24 соат мобайнида Исроил қўшинларини Ливан чегараси бўйлаб ва Сурия билан ўт очишни тўхтатиш чизиғи бўйлаб, жадал суръатда тўплаш давом этганлигини таъкидлайди. Исроил томонида танклар ва бошқа ҳарбий техника ҳаракатга келганлиги ҳам қайд этилди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

СОВЕТ ХАЛҚИ УЧУН

● БЕРЛИН. Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг социалистик интеграцияси доирасида йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Ҳозирги кунда бу ҳамкорлик бутун-бутун саноат тармоқларини, илмий-тадқиқот институтларини, шунингдек иккала мамлакатнинг айрим корхоналарини ўз ичига олмоқда.

Кейинги йилларда Германия Демократик Республикаси Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар учун темирйўл вагонларини энг кўп етказиб берувчи мамлакатлардан бири бўлиб қолди. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқининг пўлат магистралларида 40 мингтадан кўпроқ пассажир вагонлари ва рефрижератор вагонлар қатнаб турибди. Беш йилликнинг охиригача Совет Иттифоқига ана шундай вагонлардан яна 9 мингтаси юборилади.

ГДР халқ хўжалигининг турли тармоқлари Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан чамбарчас боғланиб ишлаётганлиги шу мамлакатларнинг ҳаммасига манфаат келтирмоқда ва беш йиллик вазифаларини муваффақиятли бажаришга ёрдам бермоқда.

● ВАРШАВА. Социалистик Польша СССРнинг ташқи савдо оборотида кўзга кўринарли ўрин олиб турибди. Унинг станоклари ва машиналари Совет Иттифоқи меҳнаткашларига яхши маълум. Советлар мамлакатидаги бетон ишлаб чиқарадиган, ёғоч толасидан плиталар ишлаб чиқарадиган ўнлаб заводлар, бошқа кўпгина завод ва фабрикалар Польша ускуналари билан жиҳозланган.

Социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро манфаатли кенг товар айирбошлашда қатнашаётган Польша Совет Иттифоқига кўмир, прокат, рух, бўёқ, локлар етказиб бермоқда. Совет мамлакатига четдан келтирилаётган қурилиш ва йўл машиналарининг 43 проценти ва маиший хизматлар учун ишлатиладиган ускуналарнинг 36 проценти ҳозирги вақтда Польшадан олинмоқда. Польшанинг кенг истеъмол молларига Совет бозорида талаб катта.

● ПРАГА. Чехословакия мастерларининг қўли билан қурилган локомотивлар совет темир йўлларида жуда яхши ишлаб ном чиқарди. «ЧКД» ва В. И. Ленин номидаги «Шкода» машинасозлик комбинатларида ишлаб чиқарилган қудратли электровозлар Совет Иттифоқининг ҳамма районларида оғир юкли составларни ва пассажир экспрессларини тортиб юрибди.

Совет Иттифоқи «Шкода» комбинати электровозларининг энг катта харидори. Совет темирйўлчиларининг талабига биноан комбинатда соатига 160 километргача тезлик билан юра оладиган алоҳида типдаги машина яратилди. Бундай электровозлар Москва билан Ленинград ўртасида пассажирлар ташиш учун ишлатилади. Ҳозир «Шкода» комбинатининг лойиҳаловчи инженерлари соатига 200 километргача тезлик билан йўл боса оладиган янги электровоз яратиш устида иш олиб бормоқдалар. Келгусида бу электровоз совет темир-йўллари учун хизмат қиладиган бўлиб қолади. (ТАСС).

БЕРУНИЙ ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАБ

ТЕҲРОН, 6 февраль. (ТАСС). Эрон маданият ва санъат министрлиги Урта Осиёнинг буюк қомусчи олими Абу Райҳон Беруний (973—1048 йиллар) туғилган куннинг минг йиллигига бағишланган халқаро конгресс ўтказишни мўлжалламоқда. «Кейҳан интернэшнл» газетасининг хабар беришича, конгресс 24 июндан 29 июнга қадар Теҳронда ўтади.

Абу Райҳон Беруний Хоразмда, ҳозирги Ўзбекистон ССР территориясида туғилган. Математика, астрономия, тарих, география ва минералогия соҳасидаги кўплаб катта асарлар унинг қаламига мансуб. У биринчи бўлиб минералларнинг солиштирма оғирлигини ўлчаб чиққан эди.

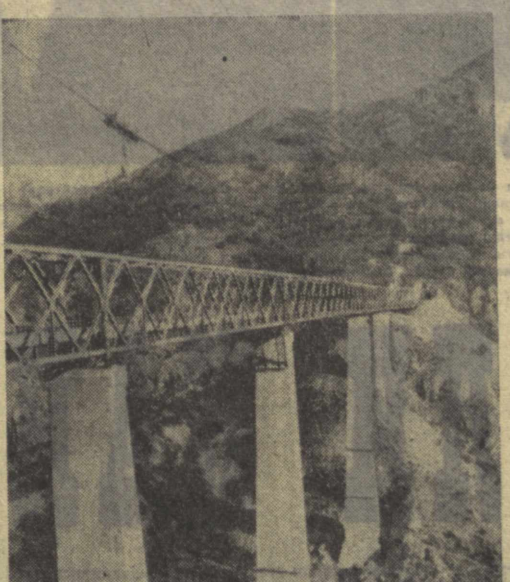

ЮГОСЛАВИЯ. Черногориядаги Кичик Риека дарёси устига қурилган кўприк Европада энг баланд кўприклардан биридир. Кўприкни кўтариб турган таянч устунларининг баландлиги 220 метр келади. Бу ноёб қурилма Белград — БАР темир йўл магистралининг бир қисмидир.

ТАНЮГ — ТАСС фотоси.

САЙЛОВ ОЛДИ ПРОГРАММАСИ

САНТЬЯГО, (ТАСС). Мамлакатдаги энг катта миллий стадионда Чили пойтахти меҳнаткашларидан юз мингга яқин кишининг иштироки билан жуда катта митинг ўтказилди. Митингда 4 март куни ўтказиладиган парламент сайлови муносабати билан ҳукумат ва халқ бирлиги партиялари федерациясининг программаси эълон қилинди.

Бу ҳужжатда кейинги икки йил ичида ҳукумат программасини бажариш йўлидаги тажрибалар умумлаштириб берилди. Чили халқи, дейилади шу ҳужжатда, турли социал-иқтисодий ўзгартишлар қилишнинг революцион жараёнига хос бўлган қийинчиликларга дуч келмоқда. Янги иқтисодий структура вужудга келтириш учун меҳнаткашлар оммаси олиб бораётган курашга ўзининг илгариги имтиёзларидан маҳрум қилинганлар қаттиқ қаршилик кўрсатмоқдалар. Капиталистик ишлаб чиқариш усули кризисга учраган шароитда меҳнаткашларнинг иложи фақат битта, бу ҳам бўлса социализм қуришдир.

Сайлов олди программаси, бутун ҳокимиятни меҳнаткашлар қўлига олиши керак, деган вазифани илгари суради. Янги конституция қабул қилиш, икки палатали парламент ўрнига бир палатали парламент жорий қилиш, парламент ва конгрессни айни бир вақтда сайлаш, халқ оммасининг ташаббусига биноан қонун лойиҳалари таклиф қилиш, мамлакатни бошқаришга меҳнаткашларни тағин ҳам кенгроқ жалб қилиш кўзда тутилади.

Митингда халқ бирлиги партиялари федерациясининг раиси сенатор Рафаель Агустин Гумусио сўзга чиқди. У ўтказиладиган парламент сайловининг аҳамияти ғоят катта эканлигини уқтириб ўтди, конгрессдаги реакцион кўпчиликнинг ҳукуматнинг ҳамма чора ва тадбирларига тўсқинлик қилаётганлигини, мамлакат конституциясини системали равишда бузаётганлигини қаттиқ танқид қилди ва сўл кучларнинг бирлигини мустаҳкамлашга даъват этди.

Чили президенти Сальвадор Альенде сўзга чиқиб, реакция мамлакатда демократияни тугатиш ниятида эканлигини ва халқ ҳукуматини ағдармоқ учун турли найранглар ишлатаётганлигини айтди. Халқ, деди президент, зўрлик қилишни истамайди, лекин у реакциянинг авж олишига ҳам йўл қўймайди. Хўжайинлар ва савдогарларнинг бултур октябрь ойидаги ғайри қонуний «забастовка»си сингари қўпорувчилик ҳаракатларига меҳнаткашлар индамай қараб турмайди.

С. Альенде халқ ҳукумати ҳокимиятини қўлга олганидан бери ўтган вақт ичида эришган муваффақиятларни батафсил гапириб ўтди, мамлакат экономикасидаги ҳозирги қийинчиликларни — жаҳон бозорида мис нархи пасайиб кетганлигини, аҳоли орасида ўсиб бораётган талабларни қолоқ экономика қондира олмаслик сабабларини анализ қилиб берди. Президент иш ҳақини тартибга солиш тўғрисидаги янги қонун лойиҳасининг муҳимлигини кўрсатиб ўтди, бунинг учун керакли пулнинг ҳаммасини конгресс аҳолининг энг бой табақаларига солиқлар солиш йўли билан топиб бериши лозимлигини айтиб ўтди.

Пировардида С. Альенде, Чилидаги революцион жараён ривожланаверади, деб қатъий ишонч билдирди.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 12.35 — Янгиликлар. 12.45 — Болалар учун кўрсатув. 13.15 — **Испаниянинг мусаффо осмони** (бадиий фильмнинг 3- серияси). 14.30 — Телеочерк. 15.00 — Шахмат мактаби. 15.30 — Фигурали учиш бўйича Европа чемпионати. 17.15 — Фан — қишлоқ хўжалигига. 17.50 — Янгиликлар. 18.00 — Мультфильмлар. 18.20 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Студентлик — олтин даврим. 19.10 — Созанда педагог. **М. Юнусхонов.** 19.50 — Ахборот. 20.05 — Ўн минут музика. 20.15 — Ахборот. 20.35 — МОСКВА. Фигурали учиш бўйича Европа чемпионати. 22.00 — «Вақт». 22.30 — ТОШКЕНТ. «Назм ва наво». **Навоий лирикаси.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.20 — МОСКВА. Хоккей: ЦСКА — «Крылья Советов». 18.55 — Концерт. 19.25 — Инсон ва қонун. 19.55 — Телеспектакль. 20.35—ТОШКЕНТ. Жанговар постда. 21.05 — СССР граждан авиацияси — 50 ёшда. 22.30— МОСКВА. СССР граждан авиациясининг 50 йиллигига бағишланган концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Янгиликлар. 19.10 — Фильм-концерт. 19.45 — **Рақс ўқитувчиси** (телеспектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 9/II да **Евгений Онегин** (Консерваториянинг опера студияси ижросида).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/II да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/II да **Жумагул.**

КИНО

Кромвель — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 да, кундуз соат 1.30 минут ва 4 да, кеч соат 6.30 минут ва 9 да).

Оцеола — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 11 да, кундуз соат 1 да, кеч соат 9 да), «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Джейн Эйр —«СПУТНИК» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 10.10 минут, 11 да, кундуз соат 3 да, кеч соат 7. 8.20 минут ва 9 да).

Олтин шоҳ — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, 11.30 минутда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4 да).

Инсонни севинг — «ЧАЙКА» (кундуз соат 3, кеч соат 6 да), «МОСКВА» (кундуз соат 3, кеч соат 8.30 минутда).

Чингачгук — Аждаҳо, Оцеола — «ДРУЖБА» (кундуз соат 12, 3.30 минут ва 5 да).

Кабриола — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6, 8, 9.30 минутда).

Садоқат (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.30 минут, 2.20 минут, ва 5 да, кеч соат 7.40 минутда).

Сайха — «КЎКЧА» (эрталаб соат 11 да, кундуз соат 2 ва 5 да, кеч соат 8 да).

СССР Ички ишлар министрлигининг
ТОШКЕНТ ОЛИЙ МАКТАБИ
1973-74 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб Ички ишлар министрлиги органлари учун юқори малакали юридик мутахассислар тайёрлайди.

Ўқув муддати — 4 йил.

МАКТАБГА: ҳарбий хизмат муддатини ўтаган, ўрта маълумотли, ёши 30 гача бўлган гражданлар қабул қилинади.

Справкалар олиш учун: Тошкент шаҳар ва областлар ижроия комитетлари Ички ишлар бошқармаларининг кадрлар бўлимларига мурожаат қилинсин.

1973 йил 15 феврадан Тошкент Политехника институтининг Архитектура факультети қошида расм ва чизмачилик фанларидан уч ойлик пулли

ТАЙЁРЛОВ КУРСИ ОЧИЛАДИ.

Справкалар учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин:
Ўзбекистон кўчаси, 23-уй,
Архитектура факультети.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Биохимия институтининг коллективи катта илмий ходим С. К. Холиқовга отаси

Каримжон ХОЛИҚОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Узгипрокоммунинжпроект» лойиҳалаш институтининг коллективи Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг бўлим мудири С. Р. Маҳкамовга онаси

Назира МАҲКАМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Сионизм иллати

„ЖАННАТ“ ТУЗОҒИ

Биз ҳамма йўллар инсониятнинг порлоқ келажаги — коммунизмга олиб бораётган ажойиб замонда, барча миллат ва элат вакилларининг таланти камол топаётган ва тўла намоён бўлаётган гўзал жамиятда яшамоқдамиз. Биз — дунёда биринчи социалистик давлат — улуғ Советлар диёрининг гражданимиз деган тушунчанинг ўзиёқ қалбларимизга чексиз фахр ҳам бахш этади.

СССРдаги барча қон-қардош миллат ва элат вакиллари бир бўлиб яқинда шу диёрнинг 50 йиллигини байрам қилдик. Қон-қардошлигимиз, ажралмас дўстлигимиз ва ленинча миллий сиёсатнинг ёрқин тантанасини ҳар томонлама намойиш этган бу байрам СССР халқларининггина эмас, бутун дунёдаги барча прогрессив инсониятнинг улуғ тўйига айланиб кетди.

Шу сана муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «Совет халқига, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидаги барча миллат меҳнаткашларига мурожаати» эълон қилинди. «Биз дейилади шу мурожаатда, — бўлинмас совет халқимиз, олға томон зафарли боришимизни тўхтата оладиган куч дунёда йўқ». Бу сўзлар севимли Ватанимиздаги барча миллат ва элат фарзандлари қалбида акс-садо бермоқда. Ҳаммамиз бир тан, бир жон бўлиб, КПСС XXIV съезди белгилаб берган бешйилликнинг учинчи йили улкан вазифаларини бажаришга киришдик.

Афсуски, ана шундай қутлуғ ва ҳаяжонли кунларда Исроилнинг сионист ҳукмрон доиралари бизга туҳмат қилиб, бу билан яҳудий миллатига мансуб бўлган совет гражданларини ниҳоятда ранжитмоқдалар. Улар ўзларини бутун дунёдаги яҳудийларнинг ҳимоячиси қилиб кўрсатишга уринмоқдалар. Совет Иттифоқида яшаётган яҳудийларга нисбатан қилинаётган қандайдир «камситишлар» тўғрисида ўзларича аюҳаннос солмоқдалар.

Исроил ҳукмрон доираларининг шовинистик ва босқинчилик сиёсати ер юзининг барча мамлакатларидаги сингари Совет Иттифоқидаги яҳудий миллатига мансуб гражданларни ҳам ғоят ғазаблантирмоқда. Улар сионистларнинг сурбетларча қилаётган «илтифоти»ни нафрат билан рад этмоқдалар.

Ҳа, мен яҳудийман. Бироқ бундан сира-сира афсусланмайман. Чунки мен Исроилдаги ҳаммиллатларимга нисбатан минг марта бахтиёрман. Мен инсон учун ҳамма эркинликлар, барча имтиёзлар яратилган, инсоннинг ижодий камолоти учун ёрқин истиқбол йўллари очиб берилган, ҳамма миллат вакиллари аҳил-иноқ ҳаёт кечираётган — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг гражданиман.

Ер куррасидаги барча эзилган мазлум халқлар нажот кўзи билан қараётган, ҳавас қилаётган шу диёр қучоғида туғилганман, тарбия топиб, бахтли ҳаёт йўлига чиқиб олганман. Мана, 25 йилдан ошибдики, ўқитувчилик қиламан. Совет мактабида рус, яҳудий, ўзбек ва тожик „болаларини тенг ҳуқуқлилик, севикли она-Ватанимизга садоқат руҳида тарбиялаб келаяпман. Ойлик маошим оиламизнинг ниманки талаб эҳтиёжи бўлса, шуларнинг ҳаммасини тўла-тўкис қоплайди. Бошқа кўпгина имтиёзларга ҳам эгамиз. 1957 йилда улуғ мамлакатим ёшлари составида Москвада бўлиб ўтган жаҳон ёшлари VI фестивалида қатнашиб, ёшлар ва студентларнинг Бутуниттифоқ конкурси лауреати деган фахрли ном эгаси бўлдим. Ўзим халқ маорифи аълочисиман. Менинг қўшиқларим область ва республика радиоси орқали эшиттирилмоқда, мақолаларим газета ва журнал саҳифаларида босилиб чиқмоқда.

Биз Улуғ Октябрь социалистик революциясидан олдинги яҳудийлар турмуш шароитини яхши эслаймиз. У замонларда Бухоро яҳудийлари бошқа миллат вакилларидан ажратиб қўйилган ҳолда, маълум бир маҳалладагина яшаш ҳуқуқига эга эдилар, холос. Улар кўчага чиққанларида тубанликнинг машъум белгиси-чилвир боғлаб чиқар эдилар. Яҳудий миллатига мансуб бўлган косиб ва ҳунармандларнинг иш дўкони бошқаларникига қараганда анча чуқурликда бўлиши шарт эди. Ҳатто яҳудийлар билим олиш сингари оддий гражданлик ҳуқуқидан ҳам маҳрум эдилар. Миллатимизга мансуб бўлган кишиларнинг ўртача умри 35-40 ёшдан ошмас эди. Эндиликда ўша яҳудийлар билан бугунги яҳудийлар турмуши ўртасида ер билан осмонча фарқ бор. Мактаблар, олий ўқув юртлари, маданият муассасалари, санъат даргоҳларининг эшиги мамлакатимиздаги ҳамма миллатлар қатори яҳудийлар учун ҳам кенг очиқ. Кўпгина ўғил ва қизларимиз шаҳримиздаги, республикамиз ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидаги олий ўқув юртларида, ҳунар-техника билим юртларида таълим олиб, истаган мутахассисликларини эгалламоқдалар.

Бугунги кунда биримиз олим, биримиз хизмат кўрсатган врач, биримиз санъат ходими, яна биримиз педагогмиз. Жамиятимизнинг барча аъзолари ҳурмат ва эътибор билан, партия ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрликлари билан қуршаб олингандир. Бу гапларни «Совет Иттифоқидаги яҳудийлар ночор аҳволда яшамоқдалар» деб кўзларидан «тимсоҳона ёш» тўкаётган сионистларнинг раҳбарларига жавоб тариқасида айтяпман.

Хўш, сионизм маддоҳлари! Бизнинг бахтиёр мамлакатимиз ҳақида нималарни биласиз? Нималарга тушунасиз? Тўғрисини айтганда, ҳаммасини биласиз, биласиз-у, ўзингизни билмасликка соласиз. Чунки сионистик уйдирмаларингиз ўз онгингизни ҳам заҳарлаб қўйган. Ўзингиз тўқиган ёлғон-яшиққа бугунги кунда ўзингиз ҳам ишониб кетгансиз, жаҳон жамоатчилигининг фикрини чалғитиш мақсадида ўжарлик билан оқни қора деяпсиз, холос. Лекин ёлғоннинг умри қисқа бўлади. Кейинги воқеалар сафсаталарингиз ниқобини йиртиб юборди.

Сиз босиб олган Араб давлатлари территориясидагина эмас, балки мамлакатингиз ичкарисида ҳам мудҳиш «фавқулодда қонунлар» ишлаб чиқармоқдасиз. Бу қонунларга мувофиқ ватанпарвар намояндаларни таъқиб остига оляпсиз. Сиз яҳудий миллатини иккига — «оқ танлилар» ва «қора танлиларга» ажратиб юбордингиз. Бухоро, афғон ва ҳинд яҳудийларинг «паст ирқ» вакиллари деб эълон қилдингиз.

Исроилдаги яҳудий хотин-қизлари суд мажлисида гувоҳлик бера олмайдилар. Бева қолган боласиз жувон қонун асосида эрининг укасига турмушга чиқишга мажбурдир. Ҳорижий мамлакатларда турмуш қурган ва кейинчалик Исроилга келиб қолган оилаларнинг никоҳлари қонунсиз ҳисобланади. Икки миллатга мансуб бўлган ота-онадан туғилган болалар ҳамма ҳуқуқлардан маҳрумдир. Шундай экан, яҳудийларни мамлакатингизга чақириб овора бўласиз, мамлакатингизга бормаймиз. Ватан гадоси бўлишни истамаймиз. Биз ҳам барча тинчликсевар халқлар қаторида сиз, агрессорларни лаънатлаймиз.

Биз сизларнинг сафсаталарингизга учмаймиз. бизнинг ўз Ватанимиз, она тупроғимиз бор. Биз шу Ватанда туғилдик, шу Ватанда ўсиб улғайдик. Шу Ватанда илм-маърифат чўққиларини эгаллаб, обрў-эътибор топдик. Сионистлар ҳар қанча вайсақилик қилмасинлар, биз СССР халқлари билан қон-қардош бўлиб яшаб, ўз она диёримизни яшнатаверамиз, коммунистик мўл-кўлчилик яратиш учун ҳисса қўшаверамиз. Бизнинг ягона мақсадимиз, эзгу-ниятимиз — ана шу!

Абрам АБОЕВ,
Бухоро шаҳар тарих-жамиятшунослик ўқитувчиларининг секция раҳбари.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✦ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142 коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Б — 34 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р 02302